

СПЕЦИАЛНОСТ ПСИХОЛОГИЯ

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА „КЛИНИЧНА ПСИХОЛОГИЯ“

Образователно-квалификационна степен: МАГИСТЪР

Професионална квалификация: МАГИСТЪР ПО КЛИНИЧНА ПСИХОЛОГИЯ

Продължителност на обучението: 2,5 години

Форма на обучение: редовна, на български език

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

1. Обща характеристика и образователна цел на магистърската програма

В условията на непрекъснато развитие на структурите на здравната система (болнични и извънболнични) и на системата на социалните грижи, нуждата от специалисти, утвърждаващи здравословният начин на живот, подпомагащи индивидите, семействата и групите чрез различните видове профилактика и опазване на здравето, работещи за постигане на възможната психо-социална рехабилитация и качество на живот по време на боледуване и след инвалидизиране, е осезаема. Магистърската програма по „Клинична психология“ е насочена към подготовка на висококвалифицирани специалисти в областта на клиничната психология в отговор на нарастващата обществената потребност от професионални психолози, компетентни в превенцията, психологичната диагностика, подпомагане и грижа, приложени към широка популация.

Обучението в магистърска програма „Клинична психология“ цели чрез използване на различни академични методи и практики да подготви квалифицирани специалисти с необходимите знания, умения и компетентности за осъществяване на превенция, диагностика и терапия на интелектуални, когнитивни, емоционални, социални и поведенчески нарушения, дискомфорт или дезадаптация, приложени към всички възрасти, и да им дават възможност за пълноценна реализация в лечебни заведения (психиатрични и соматични клиники), учебни заведения (общообразователни и специални училища, ресурсни центрове), центрове за психологична и психиатрична помощ и терапия, и други звена (институции), занимаващи се с деца, юноши или възрастни с психопатологични проблеми и страдания.

2. Професионална компетентност и реализация

Завършилите магистърската програма придобиват лични и професионални компетентности за успешна и продуктивна практическа дейност, свързана с: (1) прилагането на общопсихологични и специфични принципи, методи и процедури за оценка, диагностика, превенция, консултиране, лечение и рехабилитация на психологичен и психосоматичен дистрес, инвалидност или нарушени способности, невноразвитийни дефицити, дискомфорт, дезадаптация и рисково поведение, приложени към широка популация от всички възрасти; (2) провеждане на фундаментални и приложни психологични изследвания; (3) супервизия и администриране на обслужващи звена.

3. Организация и структурирана обучението

Магистърската програма „Клинична психология“ дава възможност на завършилите специалност „Психология“ с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“, да продължават обучението си, за да придобият специализирани, разширени и задълбочени теоретични знания и практически умения за ефективно осъществяване на диагностично-експертна, консултативна и психотерапевтична дейност в клиничната практика.

Учебен план за специалисти /три семестъра:

Учебният план осигурява получаването общо на 90 ECTS кредита, разпределени поравно за трите семестъра, като общата аудиторна заетост е 440 часа. Задължителната учебна практика се провежда под формата на клиничен стаж, по време на който студентите получават възможност да наблюдават и осъществяват под супервизия психодиагностична и психотерапевтична дейност с деца, юноши и възрастни в специализирани заведения. Практиката е обособена в отделен модул, обхваща целия III семестър, като след провеждането ѝ студентите придобиват 15 кредита. Продължителността ѝ е 3 месеца, 225 часа индивидуална работа с ментор и 225 часа самостоятелна работа разпределени равномерно за трите практики.

В структурно отношение магистърската програма включва задължителни и избираеми дисциплини (в съотношение 70%: 30%), както и задължителна учебна практика по специалността. Задължителните учебни дисциплини осигуряват придобиването на задълбочена теоретична и специализирана подготовка за осъществяване на ефективна превантивна, диагностична, консултативна и терапевтична дейност. Избираемите учебни дисциплини осигуряват разширяване и надграждане на теоретичната и специализираната подготовка по специалността чрез овладяване на специфични знания умения и компетентности. Факултативните учебни дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения от различни научни области в съответствие с интересите на студентите.

Студентите се дипломират след защита на дипломна работа (магистърска теза) или писмен държавен изпит, за което придобиват 15 кредита (чл. 10 на Наредба № 21/30.09.2004 г.).

4. Съответствие с мисията на ЮЗУ „Неофит Рилски“

Учебният план и учебните програми на магистърска програма „Клинична психология“ са разработени в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование, Наредба № 21/30.09.2004г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища (ДВ бр. 89/12.10.2004 г.), Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ (ДВ бр. 76/06.08.2002 г.), Националната квалификационна рамка (приета от МС с решение № 96№02.02.2012 г.) и Наредба № 29/04.10.2006 г. за професионалната компетентност на лицата, завършили висше образование по специалността Психология, издадена от Министерство на здравеопазването (ДВ бр. 84/17.10.2006 г.).

Квалификационната характеристика на програмата „Клинична психология“ за образователно-квалификационна степен „магистър“ с професионална квалификация „магистър по клинична психология“ е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“, с Наредбата за професионалната компетентност на лицата, завършили висше образование по специалността Психология, с Правилниците на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и с Националната квалификационна рамка на Р. България.

СТРУКТУРА НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Когнитивна психология	4	Психопатология	4
Невронаука	4	Диференциална психология	4
Психология на личността	4	Организационна психология	3
Социална психология	4	Трудова психология	3
Възрастова психология	4	Консултативна психология	4
Педагогическа психология	3	Експериментална психология	5
История на психологията	4	Психологични измервания	4
Избираема дисциплина	3	Избираема дисциплина	3
Избираеми дисциплини <i>Студентите избират една дисциплина</i>	ECTS кредити	Избираеми дисциплини <i>Студентите избират една дисциплина</i>	ECTS кредити
Еволюционна психология	3	Клинична психология	3
Психология на развитието на възрастните	3	Професионална психодиагностика	3
Психология и технологии	3	Политическа психология	3
Социология на пола	3	Психология на сексуалността	3
Психология на рекламата	3	Бизнес психология	3
Психология на стреса	3	Психотерапевтични техники и консултиране	3
Спортна психология	3	Основи на психоанализата	3
Народопсихология	3	Психология на семейните отношения	3
Икономическа психология	3	Психология на творчеството	3
Психология на изкуството	3	Психология на модата	3
Психика и здраве	3	Кроскултурна психология	3

ОБЩО ЗА 1 УЧЕБНА ГОДИНА: 60 КРЕДИТА

Втора година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Индивидуално консултиране и психотерапия	5	Клинична психопатология	5
Групова терапия-теория и практика	5	Психологично консултиране и подпомагане при поведенчески нарушения и антисоциално поведение (в детска и юношеска възраст)	5
Психологично консултиране и психотерапия в болнична среда	5	Психологично консултиране и психотерапия при зависимости	5
Психодиагностика и психологично оценяване в зряла възраст	5	Нарушения на развитието - диагностика и терапия в клиничната практика	5
Консултиране и терапия при хронични, инвалидизиращи и терминални заболявания	4	Семейно консултиране и фамилна терапия	4
Избираема дисциплина от първа група – 1	3	Избираема дисциплина от втора група – 1	3
Избираема дисциплина от първа група – 2	3	Избираема дисциплина от втора група – 2	3
Трети семестър	ECTS кредити		

Клиничен стаж в болнични заведения (психиатрични и соматични клиники)	5		
Клиничен стаж в учебни заведения (общообразователни и специални училища, ресурсни центрове)	5		
Клиничен стаж в центрове за психологична и психиатрична помощ и терапия	5		
Защита на дипломна работа или държавен изпит	15		
Избираеми дисциплини /първа група/ Студентите избират две дисциплини	ECTS кредити	Избираеми дисциплини /втора група/ Студентите избират две дисциплини	ECTS кредити
Психофармакология	3	Психо-онкология	3
Психосоматика и психология на здравето	3	Кризисни интервенции	3
Психология на взаимоотношенията „родител-дете“	3	Съдебно-психологична експертиза	3
Психология на стареенето и старостта	3	Психологично консултиране и подпомагане на семейства на деца с нарушения в развитието	3
Професионална етика и професионално общуване в клиничната практика	3	Психогенетика-синдроми с когнитивни и поведенчески разстройства	3
Клинична невропсихология	3	Психологични измервания в клиничната практика	3

ОБЩО ЗА 2,5 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 150 КРЕДИТА

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

КОГНИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова, катедра „Психология“

E-mail: natasha_v@swu.bg

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящата учебна програма е построена в съответствие с няколко принципа. Първият от тях е интегративния. Изхождайки от идеята за принадлежността на психичните феномени към цялостната личност и тяхната взаимна свързаност, този принцип намира конкретно отражение в следните аспекти: разкриват се само специфичните особености на всеки психичен процес, но се и очертават неговите взаимовлияния с други процеси; представя се влиянието на личностни особености върху функциониране на психични процеси; разглеждат се както аналитични, така и интегрални психични процеси.

Вторият принцип за построяване на програмата е свързан с многостранност на научните позиции при анализиране на психичните феномени. Това ръководно начало обуслови следното: характеризирани на психичните явления от позициите на различни школи; анализиране на по-широк кръг психични феномени.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основната цел на програмата по Когнитивна психология се състои в разкриване на същността на познавателните процеси, чрез които хората си осигуряват контакт с непрекъснатия информационен поток за света и за себе си. Успоредно с това са включени и теми за емоционалните и волевите процеси, позволяващи по-детайлно разглеждане на съдържанието на познавателните процеси и връзката им с личността на човека.

С изучаването на курса студентите ще усвоят способности да разкриват спецификата на очертаните процеси, на връзките между тях, на техните информационни възможности.

Курсът се допринася за развиването на широк спектър от интелектуални и езикови умения и теоретични знания, формиращи се паралелно с други важни дисциплини от този учебен курс, особено важни са връзките с физиологичната психология, както и с психологията на личността. Предметните връзки на когнитивната психология с тези две дисциплини служат за практическа основа, която да се развива в определени логически знания и умения на студентите.

Установяването на уменията да се изразяват с понятийния апарат на когнитивната психология по учебната дисциплина, техният стил на учене, мотиви и интереси към учебната дисциплина се явява важен фактор за постигане на целите и задачите.

В зависимост от показаното равнище на предварителната подготовка се предвижда актуализация на съдържанието, обема и дълбочината на разглежданите теми, както и методите на преподаване.

Технология на обучението и оценяването:

Текущата оценка се формира като сбор от оценките на участието в аудиторната заетост и на извънаудиторната заетост по време на семестъра.

Допускат се до финалния изпит студентите, които:

- имат посещение на поне две трети от лекциите;
- явили са се на тест или контролно (с оценка повече от „слаб”);
- разработвали са реферат (примерни теми са приложени в края на програмата);
- Тези, които не покриват тези изисквания:
- се явяват направо на поправителен изпит;
- разработват повече въпроси на изпита;
- или им се дават допълнителни задачи в рамките на семестъра, за да се явят на редовната първа сесия.

Изпитът е писмен. Той включва два въпроса от конспекта. Оценката е средноаритметична от отговорите на двата въпроса. Окончателната оценка е резултат от оценката от текущ контрол през семестъра и от оценката на финалния изпит.

НЕВРОНАУКА

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Катедра „Психология“
Философски факултет
Лектор: ас. д-р Д. Дренска, катедра „Психология“
Е-mail: ddrenska@swu.bg

Анотация:

Курсът на обучение по Невронаука разглежда избрани и адаптирани теми от Анатомия и Физиология на нервната система. Целите на учебната дисциплина са студентите да получат информация и определен обем от знания, свързани с устройството на нервната система, функционалните връзки с различни психични процеси и състояния и специализираната терминология.

Нервната система се състои от две части - централна (ЦНС), която включва главен и гръбначен мозък и периферна (ПНС) със съответните анатомични подструктури. Главният мозък се разделя на голям мозък или церебрум с две мозъчни полукълба (хемисфери), мозъчен ствол и малък мозък. Във функционално отношение мозъчната кора е високодиференцирана и в различните дялове (фронтален, париетален, темпорален и окципитален) са разположени центрове, отговарящи за разнообразни и важни функции. Основна единица е специализираната нервна клетка или т.нар. неврон.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по Невронаука е съобразен с психологически ориентираната подготовка и обхваща няколко основни теми: Преглед на структурни и функционални особености; Видове нервни влакна, синапси и невромедиатори; Главен мозък – анатомио-топографска и функционална диференциация; Организация на мозъчната кора; Обща и специализирана сетивност; Автономна нервна система; Гръбначен мозък – морфологична характеристика и функции; Физиология на съня и сънните разстройства; Съвременни концепции за стрес, свързани психични и соматични последствия и „антистрес“ програми; Биологични основи и психологични корелати на синдрома на професионално изчерпване.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по учебната дисциплина се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ПСИХОЛОГИЯ НА ЛИЧНОСТТА

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова, катедра „Психология“

Е-mail: b_iordanova@swu.bg

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Психология на личността“ представя основните парадигми и основаните на тях модели на личността преди всичко в перспективата на теоретични рамки, позволяващи конкурентни интерпретации и импликации, които те имат в

разбирането на психологическата реалност. Семинарните и практическите занятия предвиждат индивидуалната подготовка на студентите по определени теми. Стимулира се самостоятелната работа в подготовката на презентации - от избора на източници по темата до начина, по който да бъде представена. Предвиждат се и практически-ориентирани форми на работа – дидактично запознаване с някои популярни методи за изследване на личността, реферирание и обсъждане на класически изследвания, както и провеждането на илюстративни мини-изследователски задания в рамките на семинарните и практическите групи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът включва основни понятия и теории в психологията на личността. Личностни диспозиции, емоции, темперамент, характер, мотивация, Аз-концепция, стрес и стресови състояния. Коментират се основни конструкти от психологията на личността: базисни направления в психологията на личността, Аз-образ и самооценка, нагласи, ценности, способности, потребности, емоционална регулация, ролята на наследствеността и на средата при формирането на личността, психично здраве и личностна патология, личност и здраве, социален конструктивизъм на нормата и патологията. Личността се представя като съвкупност от фактори, които детерминират всеки индивид и представител на обществото, където мисленето, чувствата и начините за поведение правят всеки човек уникален.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението по дисциплината „Психология на личността“ се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групова работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия. На семинарните занятия се реализират дискусии и се коментират научни статии. Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

СОЦИАЛНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова, катедра „Психология“

E-mail: natasha_v@swu.bg

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Социална психология“ включва два съдържателни модула: 1) Процесът на социализация и социално-психологически теории за личността; 2) Малките социални групи – социално влияние и междуличностно общуване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предметна област на социалната психология. Социално-психологическа проблематика при изследване на личността. Малките социални групи- лидерство и социално влияние. Общуване, агресия, конфликти и просоциално поведение

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по всяка учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ВЪЗРАСТОВА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология“

E-mail: teodor@swu.bg

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

В курса по „Възрастова психология“ се отчита необходимостта от разглеждане на психичните процеси, състояния, свойства и техните възрастови специфики от различни научни позиции. Това създава възможност за формиране на по-широки схващания относно същността на психичните феномени.

В началото на курса са включени уводни въпроси. Тяхното съдържание е свързано с предмета на възрастовата психология, нейното възникване, развитие и методите за изследване, които използва. Уточнява се основния понятиен апарат. Анализира се развитието на психиката, проследявайки се динамиката на психичните феномени във възрастов план. Разглеждат се въпроси, отнасящи се до възрастовото периодизиране на развитието, както и факторите за формиране на психиката през отделните възрастови периоди и особеностите на личността. Представят се и най-утвърдените възрастови периодизации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по „Възрастова психология“ дава обобщена информация за закономерностите във възрастовото психично развитие през ранните етапи от жизнения цикъл на човека. В познавателен аспект са включени следните съдържателни модули: 1) историко-методологически проблеми на възрастовата психология; 2) въпроси на развитието; 3) идейни основания на възрастовото периодизиране; 4) социално-психологическа характеристика на етапите и възрастовите периоди; 5) проблемът за дейността във възрастовата психология.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по всяка учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ПЕДАГОГИЧЕСКА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология“

E-mail: teodor@swu.bg

Анотация:

Педагогическата психология заема важно място в цялостната подготовка на студентите, тъй като разкрива съществени закономерности и психологичните условия за формиране личността на учениците. Тя е гранична учебна дисциплина между педагогиката и психологията, която научно осветлява проблемите на учебно-възпитателния процес в училище.

Чрез педагогическата психология студентите усвояват психологичните закономерности на обучението, чието съблюдаване повишава ефекта от учебно-възпитателния процес. Те се запознават с условията за най-добро възприемане, мислене, фантазиране, запаметяване и т.н. за ефективно обучение по всеки учебен предмет и за хармонично развитие на личността на учениците.

Педагогическата психология посочва формите за единодействие на различните учебни дисциплини, което води до формиране на качества на мисленето, волята емоциите, темперамента и характера, до формиране на интегрална и хармонична личност. Тя извежда на преден план изучаването на самосъзнанието, саморегулацията, самооценката, саморазвитието, рефлексията и аз-концепцията на учениците. С това тя съдейства за решителна смяна на позицията на учителя в учебно-възпитателния процес – на въздействието с взаимодействие, на възпитанието със самовъзпитание, на развитието със саморазвитие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът очертава понятийния апарат, който използва педагогическата психология и дискусиите, които се водят около тази проблематика. Студентите добиват представа за актуалните проблеми на педагогическата психология и за психологическите механизми на усвояването на обществено-историческия опит от учащите и на тази основа закономерностите на формирането на тяхната личност. Съдържа се информация за формиране на качества на мисленето, волята, емоциите, и характера, както и за формиране на интегрална и хармонична личност. Отделено е внимание на проблемите на самосъзнанието, саморегулацията, самооценката, саморазвитието, рефлексията и аз-концепцията на учениците.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по всяка учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ИСТОРИЯ НА ПСИХОЛОГИЯТА

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Катедра „Психология“
Философски факултет
Лектор: доц. д. н. Стоил Мавродиев, катедра „Психология“
E-mail: stoil_m@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „История на психологията“ включва следните съдържателни модули: 1) Уводни проблеми на историята на психологията; 2) Учения и възгледи за психичното до обособяването на психологията като самостоятелна наука; 3) Възникване и развитие на психологията като самостоятелна наука – основни школи в психологията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина е селективен курс от психологически понятия, идеи, концепции, теории и школи, които изграждат у студентите необходимите познания за възникването и развитието на психологията като един централен елемент на съвременната наука.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по всяка учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ПСИХОПАТОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Димитър Колев, ас. д-р Десислава дренска, д.м., катедра „Психология“

E-mail: d.kolev@swu.bg; ddrenska@swu.bg

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Програмата по „Психопатология“ предлага специализирана подготовка по широкия спектър от проблеми, ориентирани към психичните разстройства и абнормното поведение. Разглеждат се личностните трудности и разстройства, дефинирани като дълбоко вкоренени и трайни поведенчески модели. По своята същност патологичните реакции към лични и социални ситуации отразяват крайни или значими отклонения от начина, по който средностатистическият индивид в една култура възприема, мисли, чувства и общува с другите. Наличието на подобен проблем е честа предпоставка за потенциално клинично девиантно или криминално поведение.

Представят се различни аспекти на отклоняващото се индивидуално поведение и специфични набори от стандарти и критерии, съобразени с персоналните и социални норми и правила на функциониране на личността в обществото. Целта е усвояване на знания и умения за работа със съвременни класификационни системи и със специализирани методики за диагностика на отделните психопатологични отклонения. Анализират се дисхармоничните нагласи в определени функционални сфери - емоции,

възбудни процеси, контрол на влеченията, начини на възприемане и мислене; ситуационно дезадаптивното поведение и нарушенията на професионалната и социална адаптация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по „Психопатология“ е съобразен с психологически ориентираната подготовка и обхваща няколко основни теми: психотични разстройства (Шизофрения), афективни (Биполярно разстройство), не психотични разстройства - тревожни, obsесивно-компулсивни, конверзионни, личностови трудности и разстройства.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по учебната дисциплина се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ДИФЕРЕНЦИАЛНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Хорариум: 20 л + 10 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова, катедра „Психология“

E-mail: b_jordanova@swu.bg

Анотация:

Курсът по „Диференциална психология“ осигурява научна перспектива, която свързва психологическата теория с използването на оценките на индивидуалните различия в ситуации от реалния свят и представя най-важната и нова литература върху личността, интелектуалните способности, когнитивния стил и други индивидуални различия като креативност, емоционална интелигентност, професионалните интереси, икономическо поведение. Особено внимание се обръща на различията в психичния статус между големи групи от хора - различия между половете и най-разнообразни социални групи в обществото.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът включва основни понятия и теории в областта на индивидуалните различия. Предоставят се методологичните и теоретичните подходи в областта на диференциалната психология (изучаването на индивидуалните различия). Въздействието на тези методи и теории са разгледани във връзка с илюстративни примери и сценарии от реалния свят. Курсът запознава студентите със индивидуалните различия по отношение на способностите на индивида; обяснява личността му в зависимост от наследствеността и влиянията на неговата среда (възпитание, култура), наследствените характеристики (биологични и генетични) и психически характеристики (интелект, способности, характер).

Технология на обучението и оценяването:

Обучението по дисциплината „Диференциална психология“ се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групова работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия. На семинарните занятия се реализират дискусии и се коментират научни статии. Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до

изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

ОРГАНИЗАЦИОННА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л + 10 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова, д-р Йорданка Динева, катедра „Психология“

E-mail: b_jordanova@swu.bg, jdineva@anb.bg

Анотация:

Курсът по „Организационна психология“ предлага специализирана подготовка по проблемите на човешкото поведение в работна и социална среда. Курсът има практическа насоченост и включва провеждане на реални изследвания и практически упражнения, като по този начин подготвя студентите да развиват и прилагат уменията необходими за успешна реализация в реалната икономическа обстановка и управлението на човешките ресурси. Акцентът е върху взаимодействието между организациите и хората, които работят в тях/или с тях с цел повишаване на тяхната ефективност. Извеждат се допирните точки на социалната и организационната психология, акцентирайки върху социално психологическите процеси в трудовите и граждански организации. Друга отличителна черта на курса е изучаването и разбирането на организационните процеси от различни перспективи - на индивидуално, групово и организационно равнище.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът включва основни понятия и теории в областта на организационната психология. Засегнати са основните теми и проблеми в областта на организационната психология, свързани с организационната структура и култура, лидерството и различните подходи за неговото изучаване и разбиране, властта и влиянието. Акцент е поставен и върху груповите процеси на работното място - комуникация, работа в екип, конфликти, основните понятия, теории и методи в организационната психология, същността, целите и механизмите за функциониране на различните звена от институционален характер и функционалните възможности на „организацията“ и „управлението“; за извеждане на обусловеността между индивидуално и групово трудово поведение.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението по дисциплината „Организационна психология“ се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групово обучение, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия. На семинарните занятия се реализират дискусии и се коментират научни статии. Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

ТРУДОВА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова, д-р Йорданка Динева, катедра „Психология“

E-mail: b_jordanova@swu.bg, jdineva@anb.bg

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Трудова психология“ изучава основните свойства на психичната структура и регулация на трудовата дейност, които участват в решаването на всички единични задачи при всякакъв вид трудова дейност, както и процесите на целеобразуването и мотивацията, на създаването на ориентируваща основа, на проектирането на програми за действие, на вземането на решение за начините на изпълнение и контролирането му с помощта на относително устойчивите оперативни образи, водещи при изпълнението на конкретната дейност. Неин предмет са процесите на активация и психична автоматизация, които променят психичната регулация на трудовата дейност и изучаването на профилактика на преумората, травматизъм и професионални деформации на личността, повишаване на съдържателността на труда, създаване на условия за многостранно развитие на личността, разгръщане на способностите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържанието на дисциплината обхваща теоретични знания и практически умения за разграничаване на функциите и връзките на обусловеност между когнитивните, емотивните и конативните психични процеси, стоящи в основата на реализиращото се в различните дейностни ситуации трудово поведение; да усвоят знания и формират у себе си психологични умения за разкриване на взаимовръзката между познавателните психични процеси и личностните характеристики като темперамент, характер, тревожност, агресивност и др., явяващи се основни вътрешни детерминанти за психична регулация и саморегулация на личностното и груповото трудово поведение.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението по дисциплината „Трудова психология“ се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групова работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия. На семинарните занятия се реализират дискусии и се коментират научни статии. Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

КОНСУЛТАТИВНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова, гл. ас, д-р Гергана Станоева, катедра „Психология“

E-mail: natasha_v@swu.bg gerystanoeva@swu.bg

Анотация:

Консултативната психология е интердисциплинарна област, насочена към подкрепата и развитието на човешкия потенциал в контекста на лични, междуличностни и професионални предизвикателства. Дисциплината изследва психологическите основи на консултативния процес, ключовите теоретични парадигми (като хуманистична, когнитивно-поведенческа, екзистенциална терапия и др.), както и основни умения и техники, използвани в работата с клиенти. Особено внимание се отделя на изграждането на доверителна връзка между консултант и консултиран, активното слушане, етичните принципи и културната чувствителност. Въпреки че се основава на теоретични принципи, дисциплината има и силно практическо измерение – тя подготвя бъдещите специалисти да бъдат ефективни в подкрепа при ситуации на криза, стрес, житейски промени или търсене на нова посока. Ролята на психолога в консултативния процес не е свързана само с преодоляване на възникналите трудности, но и с подкрепата в процеса на личностно развитие и себепознание.

Съдържание на учебната дисциплина:

В рамките на курса, студентите се запознават с реални казуси, тренират основни комуникативни и интервенционни умения. Специално внимание се отделя на етичните принципи и професионалните стандарти в работата с клиенти. Разглеждат се спецификите на консултирането при работа с деца, семейства и двойки, както и в кризисни ситуации. Разглеждат се подходите за интервенция при загуба, травма, насилие и остри стресови реакции, както и стратегиите за психосоциална подкрепа и междуинституционално сътрудничество.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез интерактивни лекции, дискусии, работа по казуси и практически упражнения (включително ролеви игри и симулации). Насърчава се рефлексията и развитието на личностна осъзнатост. Оценяването включва текущ контрол (участие, домашни задачи и презентации), анализ на казуси, писмен проект и финален писмен изпит. Акцент се поставя върху практическото прилагане на знанията и получаването на конструктивна обратна връзка по време на обучението.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: проф. д-р Станислава Стоянова, катедра „Психология“

E-mail: avka@swu.bg

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина „Експериментална психология” се изучава като задължителна учебна дисциплина от учебните планове на магистри по Юридическа психология – неспециалисти, магистри по Психология на управлението – неспециалисти, Магистри по Криминална психология – неспециалисти, магистри по Клинична психология - неспециалисти и магистри по Училищна психология - неспециалисти. Включва 120 часа извън аудиторна заетост.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по “Експериментална психология” включва следните съдържателни модули: 1) принципи и методи на експерименталното психологично изследване; 2) структура на експерименталното психологическо изследване; 3) експериментални планове; 4) психологическо изследване на психичните познавателни процеси и на личността.

Цели на учебната дисциплина “Експериментална психология”: да се изяснят основните понятия в експерименталното психологическо изследване; да се достигне ясно разбиране за същността и особеностите на експеримента като изследователски метод, условията за прилагането му и ограниченията в неговото използване; да се формират умения за извършване на експериментални психологически изследвания (планиране, провеждане на експеримента и анализ на данните); да се формират умения за представяне на резултатите от експерименталното психологическо изследване под формата на научен доклад; да се познават и прилагат деонтологичните изисквания на професионалната дейност на психолога.

Лекционният курс се провежда като се използват съвременни технически средства като мултимедия, софтуер, модели, както и интерактивни методи. Семинарните упражнения се провеждат в лаборатории.

Технология на обучението и оценяването:

Активната самостоятелна работа от страна на студентите се изразява в подготовката и презентацията на научно-изследователски разработки, провеждане на психологични изследвания; решаване на тестове; конспектиране на статии, глави от книги; есета по проблеми, по които студентите имат лични наблюдения и опит; анализ на казуси. Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен тест върху съдържанието на учебната дисциплина, както и въз основа на оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

Оценъчна скала: използва се шестобална скала за оценяване, където оценка отличен 6 е равна на оценка А по европейската система за оценяване; оценка много добър 5 е равна на оценка В по европейската система за оценяване; оценка добър 4 е равна на оценка С по европейската система за оценяване; оценка среден 3 е равна на оценка D по европейската система за оценяване; оценка слаб 2 е равна на оценка Е по европейската система за оценяване.

ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ИЗМЕРВАНИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: проф. д-р Станислава Стоянова, катедра „Психология“

Хорариум: 20 л + 10 су

Вид на изпита: писмен

E-mail: avka@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Психологически измервания” се изучава през II семестър като задължителна учебна дисциплина от учебните планове на магистри по Юридическа психология – неспециалисти, магистри по Психология на управлението – неспециалисти, магистри по Училищна психология – неспециалисти, магистри по Криминална психология – неспециалисти и магистри по Клинична психология – неспециалисти. Хорариумът е 20 часа лекции, 10 часа семинари, 90 часа извън аудиторна заетост и 4 кредита.

Цели на учебната дисциплина “Психологически измервания”: да се изяснят основните понятия на психологическото измерване и оценяване; да се представи цялостния процес на конструиране на психологически тест; да се формират умения за приложение на психологически тестове в основните приложни сфери: клиничната практика, образованието и професионалния подбор; да се формират умения за провеждане на компютърно тестване; да се формират умения за представяне на резултатите от психологическо изследване под формата на научен доклад; да се познават и прилагат деонтологичните изисквания на професионалната дейност на психолога.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина „Психологически измервания” включва следните съдържателни модули: 1) процесът на измерване; 2) конструиране на психологически тест; 3) типология на психологическите тестове; 4) приложни аспекти на психологичното тестване – в клиничната практика, училищната среда, професионалния подбор; компютърно тестване; 5) същност на еднодименционалното и многомерното скалиране в психологията.

Технология на обучението и оценяването:

Лекционният курс се провежда като се използват съвременни технически средства като мултимедия и компютърни програми, модели, интерактивни методи. Практическите упражнения се провеждат в лаборатории.

Активната самостоятелна работа от страна на студентите се изразява в подготовката и презентацията на научно-изследователски разработки, провеждане на психологични изследвания; решаване на тестове; конспектиране на статии, глави от книги; есета по проблеми, по които студентите имат лични наблюдения и опит; анализ на казуси; адаптация на тест.

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на тест върху съдържанието на учебния курс, както и въз основа на оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

Оценъчна скала: използва се шестобална скала за оценяване, където оценка отличен 6 е равна на оценка А по европейската система за оценяване; оценка много добър 5 е равна на оценка В по европейската система за оценяване; оценка добър 4 е равна на оценка С по европейската система за оценяване; оценка среден 3 е равна на оценка D по европейската система за оценяване; оценка слаб 2 е равна на оценка Е по европейската система за оценяване.

ИНДИВИДУАЛНО КОНСУЛТИРАНЕ И ПСИХОТЕРАПИЯ

ECTS кредити: 5

Хорариум: 30 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: х.проф. д-р Минко Хаджийски

E-mail: mikimsh@abv.bg

Анотация:

Целта на обучението по дисциплината Индивидуално консултиране и психотерапия е да се представят на студентите широк спектър от теории и добри практики използвани в областта на индивидуалното психологично консултиране и психотерапия. Освен това курсът предоставя на студентите възможността да експериментират в симулирана среда с ролите на клиент и консултант/терапевт. Прилагането на научените добри терапевтични практики се извършва в сигурна среда с възможност за даване и получаване на обратна връзка свързана със представената работа в симулираната среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина Индивидуално консултиране и психотерапия, включва следните съдържателни модули: а) преглед на основните методи и подходи в областта на индивидуалното психологично консултиране и терапията; б) ролите на клиент и консултант/терапевт и етични норми на поведение; в) интервенции, стратегии и техники за консултиране и психотерапия.

Технология на обучението и оценяване

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина, се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка.

Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи.

Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ГРУПОВА ТЕРАПИЯ - ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

ECTS кредити:5

Форма за проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: х.проф. д-р Даниела Тасевска

E-mail: taseffska@gmail.com

Хорариум: 30 л + 15 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина Групова терапия – теория и практика изучава основните методи за изследване на социалните и междуличностните отношения както и влиянието им върху поведението, груповата динамика, етапите на развитие на групата. Чрез задълбочен преглед на теоретичните подходи към груповото консултиране се поставя акцент върху развитието на групови умения. Груповото консултиране и терапия са популярни със своята успешност модалности и се предпочитат пред индивидуалното консултиране в редица случаи. Въпреки че има някои общи аспекти, които припокриват необходимият набор от умения за работа в индивидуалните и груповите модалности, съществуват и конкретни различия и специфики. Този курс позволява на студентите да изследват груповото преживяване от двете страни като водещ и участник. Чрез научните изследвания, и предложените теоретичните разработки, а също така и чрез преживелищен опит се развива разбиране на груповата цел, развитие, динамика, на групата в съвременното мултикултурно общество.

Съдържание на учебната дисциплина:

Включени в учебния процес са следните аспекти:

1.принципи на груповата динамика, включително компоненти на груповия процес, теории на етапите на развитие, роли и поведение на членовете на групата и терапевтични фактори на груповата работа както и отличителни характеристики и специфики на работата в група;

2.групови стилове и подходи за водене на група или фасилитиране, включително характеристики на различни видове ръководители на групи и стилове на лидерство;

3.теории за групово консултиране, съвременни изследвания и научна литература по проблема;

4.групови методи за консултиране, включително ориентиране и поведение на груповия водещ, подходящи критерии и методи за подбор и оценка на ефективността;

5.преживелищен опит, при който студентите участват като членове на група в малка групова дейност, одобрена от програмата.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина „Групова терапия – теория и практика“ се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в

дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект. Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОЛОГИЧНО КОНСУЛТИРАНЕ И ПСИХОТЕРАПИЯ В БОЛНИЧНАТА СРЕДА

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Тони Дончев

E-mail: tonyd@abv.bg

Хорариум: 30 л

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Работата на клиничния психолог в здравните заведения е свързана с подкрепата на процеса на възстановяване на пациента, подготовката му за по-тежки интервенции, диференциалната диагностика (обикновено при психиатрични пациенти), подкрепата на медицинските екипи при работа с трудни и хронични пациенти, както и за дебрифинг в отделения с висока степен на burn out на екипите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържателно лекционният курс е организиран в следните основни модула:

I. Предизвикателството на физическата болест. Психосоциални модели на болестта. Въздействието на болестта върху семейството. Разбиране за въздействието на болестта върху системата от здравни грижи; II. Какво означава болестта за децата; Родителстване и болест; Приспособяване към промяната; III. Проследяване на сценариите на болестта назад през поколенията; IV. Консултиране на екипа по отношение взаимодействието с пациента – „трудни“ пациенти, хронични пациенти, пациенти със специфични характерови особености и в специфични емоционални състояния.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект. Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОДИАГНОСТИКА И ПСИХОЛОГИЧНО ОЦЕНЯВАНЕ В ЗРЯЛА ВЪЗРАСТ

ECTS кредити: 5

Хорариум: 30 л + 15 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: проф. д-р Станислава Стоянова, катедра Психология; гл. ас. д-р Силвия

Митева, катедра „Медико-социални науки“

E-mail: avka@swu.bg; simil@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина Психодиагностика и психологично оценяване в зряла възраст цели усвояването на необходимите знания относно специфичните особености на психодиагностичното изследване на възрастен в клиничната практика. Студентите се запознават с основните широко приложими психологични методики за психологично изследване на възрастни и формират умения за тяхното приложение и изготвяне на доклад за получените резултати. Обсъждат се етичните принципи на психологичното изследване в клиничната практика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина Психодиагностика и психологично оценяване в зряла възраст включва следните съдържателни модули: а) Методология на оценяването в клиничната практика. Деонтологични проблеми; б) Психологично оценяване на интелектуална недостатъчност в зряла възраст; в) Психологично оценяване на възрастен с психоза; г) Психологично оценяване чрез проективни методи; д) Психологично оценяване чрез многомерни методи (ММРІ); е) Изготвяне на доклад за резултатите от психологичното изследване и съобщаването им.

Технология на обучението и оценяване

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез рефериране на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка.

Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. **Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .** Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. **Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.**

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

КОНСУЛТИРАНЕ И ТЕРАПИЯ ПРИ ХРОНИЧНИ, ИНВАЛИДИЗИРАЩИ И ТЕРМИНАЛНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

ECTS кредити: 4

Хорариум: 30 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Силвия Шопова

E-mail: silvia_assho@abv.bg

Анотация:

Учебната дисциплина Консултиране и терапия при хронични, инвалидизиращи и терминални заболявания се изучава през I семестър на I курс като задължителна учебна дисциплина от учебен план на магистър по Клинична психология. В консултирането и терапията при хронични, инвалидизиращи и терминални заболявания се застъпва разбирането, че през взаимовръзката между психичното и телесното, могат да се определят стратегиите за справяне и възникналите дисфункции. Изучава се подробно взаимовръзката между психичното и семейното функциониране, модели на скръбта, анализ на ресурсите и рисковете. Целта на обучението по този предмет е да подпомогне теоретично и практически специалистите, да опознаят огромното емоционално влияние, което болестта и лечението могат да окажат върху живота на хората. Различните „картини на болестта“, готовността да се признае страданието, промяната на поведението и приемане на грижите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тя включва следните съдържателни модули – преглед на основните модели и подходи в консултирането и психотерапията на хроничните, инвалидизиращи и терминални заболявания; изисквания към груповите и индивидуални консултации и здравнообразователните програми за психорехабилитация; техники за консултиране на пациента и семейството; бариери при консултирането и терапията на лица с хронични, инвалидизиращи и терминални заболявания.

Технология на обучението и оценяване

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. **Текущият контрол** включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи.

Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

КЛИНИЧНА ПСИХОПАТОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5

Хорариум: 30 л + 15 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Димитър Колев, катедра „Здравни грижи“, гл.а.с. д-р Гергана Станоева, катедра „Психология“

E-mail: d.kolev@swu.bg, gerystanoeva@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина Клинична психопатология цели да запознае студентите с характеристиките на основните психични разстройства според най-новата класификационна система, предложена в последната ревизия на DSM-5. В края на курса студентите могат да разпознават и оценяват тези характеристики като основни психопатологични симптоми, да ги групират в синдроми и да разпознават проявите на психичната болест. Те усвояват методите на психологично изследване в психиатрията и формират умения за работа в екип в терапевтичните програми за обслужване на психично болни.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина Клинична психопатология включва следните съдържателни модули: а) Научен статут на Клиничната психология. Психологични изследвания в психиатричната диагностика; б) Обща психопатология – когнитивни нарушения, методи на изследване, роля на психолога; в) Основни методи на изследване в психопатологията; г) Психични разстройства – дефиниране, прояви, критерии за диагностика. д) Етични принципи, права на пациента и роля на психолога при спазването им в условията на работа в екип.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка.

Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната

(окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОЛОГИЧНО КОНСУЛТИРАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ ПРИ ПОВЕДЕНЧЕСКИ НАРУШЕНИЯ И АНТИСОЦИАЛНО ПОВЕДЕНИЕ (В ДЕТСКА И ЮНОШЕСКА ВЪЗРАСТ)

ECTS кредити: 5

Хорариум: 30 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова; гл. ас. д-р Емелина Заимова, катедра „Психология“

E-mail: natasha_v@swu.bg; emelina_z@swu.bg

Анотация:

Курсът по Психологично консултиране и подпомагане при поведенчески нарушения и асоциално поведение (в детска и юношеска възраст) разглежда ключови аспекти на отклоняващото се поведение в два възрастови периода – детство и юношество. Разкриват се характеристиките на поведението (в това число и асоциалното), които оказват влияние върху активността на детето и юношата. Акцентът е върху идентифициране, разбиране и консултиране при поведенчески и антисоциални прояви, които засягат личностното и социалното функциониране на деца и юноши. Изучават се възрастовите особености на дезадаптивното поведение, ролята на личностните характеристики, влиянието на средата, както и възможностите за психологическа интервенция и подкрепа. Особено внимание се отделя на консултирането на родители и значими възрастни, като фактор за промяна на нагласи, отношения и модели на поведение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина Психологично консултиране и подпомагане при поведенчески нарушения и асоциално поведение (в детска и юношеска възраст) включва теми, разкриващи съдържанието на поведенческите нарушения, чрез представяне на тяхната обусловеност от личностния капацитет и потенциал на личността в детството, пубертетната възраст и юношеството. Съдържанието е разпределено в два модула: Модул 1. Поведенчески нарушения и асоциално поведение. Типове поведенчески нарушения. Същност и специфика на асоциалното поведение. Възрастови измерения на отклоняващите се форми на поведение. Модул 2. Психологично консултиране в детско-юношеска възраст – същност и насоки. Консултиране при установени поведенчески нарушения. Оказване на психологична помощ за преодоляване на асоциалното поведение. Особенности на консултативния процес при общуване с юноши с асоциално поведение.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се реализира чрез дидактични форми на обучение включващи: лекции, дискусия, самостоятелна работа, работа с нагледни материали (статии на PDF, презентации на програма Power Point), работа по казуси от реалната практика. Оценяването на постигнатите, от студентите, резултати в процеса на обучение по учебната дисциплина се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити, утвърдена и приета от ЮЗУ „Неофит Рилски“. Окончателната оценка се формира от активността по време на обучението, извънаудиторната заетост и оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема.

ПСИХОЛОГИЧНО КОНСУЛТИРАНЕ И ПСИХОТЕРАПИЯ ПРИ ЗАВИСИМОСТИ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: х. д-р Георги Джупанов

E-mail: gdzhupanov@abv.bg

Хорариум: 30 л

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина Психологично консултиране и психотерапия при зависимости запознава с теорията и практиката на зависимото поведение, като разширява познанията в областта на зависимостите. Целта е студентите да разширят познанията си за биологичните, психологичните и социалните аспекти на зависимото поведение и да развият практически умения за работа с пациенти с алкохолна и опиева зависимост.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс по учебната дисциплина Психологично консултиране и психотерапия при зависимости обхваща следните основни теми: 1) Теоретични и клинични аспекти на опасната употреба, вредната употреба и зависимост към психоактивни вещества /ПАВ/; 2) Теоретични и клинични аспекти на опасна употреба, вредна употреба и зависимост към алкохол; 3) Био-психо-социален подход при зависимости. Модели на терапевтични интервенции; 4) Оценъчно интервю. Терапевтичен договор. Мотивационно интервю; 5) Индивидуално консултиране. Когнитивно – поведенчески модел; 6) Групова терапия при зависимости. Видове групи; 7) Превенция на рецидив. Терапевтична общност.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. **Текущият контрол** включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи.

Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект. Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

НАРУШЕНИЯ НА РАЗВИТИЕТО - ДИАГНОСТИКА И ТЕРАПИЯ В КЛИНИЧНАТА ПРАКТИКА

ECTS кредити: 5

Хорариум: 30 л + 15 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Димитър Колев, ас. д-р Десислава Дренска, д.м., катедра „Психология“

E-mail: d.kolev@swu.bg; ddrenska@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина Нарушения на развитието - диагностика и терапия в клиничната практика цели изясняването на основните характеристики на невроразвитийните нарушения, клиничните прояви, методите на оценка, методите на работа с различните категории деца с невроразвитийните нарушения и техните семейства. Успешно завършилите курса познават клиничните прояви на отделните категории невроразвитийни нарушения и формират умения както за тяхната оценка и диагностициране, така и за психологичното консултиране на тази категория деца и техните родители. В допълнение, студентите се обучават да участват в екип при структурирането на индивидуална програма за психосоциална рехабилитация на децата с невроразвитийни нарушения.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина „Нарушения на развитието - диагностика и терапия в клиничната практика“ включва следните съдържателни модули: а) Клинични прояви на различните категории нарушения на развитието; б) Методи за оценка и критерии за диагностика на нарушенията на развитието; в) Структуриране на програми за психосоциална рехабилитация на деца с нарушения на развитието и техните семейства.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по учебната дисциплина Нарушения на развитието - диагностика и терапия в клиничната практика се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

СЕМЕЙНО КОНСУЛТИРАНЕ И ФАМИЛНА ТЕРАПИЯ

ECTS кредити: 4

Хорариум: 30 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:**Катедра „Психология“**

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова, катедра „Психология“E-mail: natasha_v@swu.bg**Анотация:**

Целта на учебната дисциплина Семейно консултиране и терапия е да се представи семейната система и да се поставят основите на „системно мислене“, тоест мислене за семейството като за цялостна система с определена структура, функции и взаимоотношения. Чрез този курс студентите имат възможността да се запознаят с проблемите на всеки етап от развитието на брачната двойка и семейната система, да преоткрият по различен начин познанията за същността на семейството и осъществяващите се в него семейни интеракции.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по Семейно консултиране и терапия включва запознаване с основните подходи на фамилното консултиране и терапия, развитието на умения за активно слушане, емпатийна рефлексия, включване в ролеви игри чрез ролите на клиент/ член на семейството на клиента и консултант/терапевт; запознаване с етични норми на поведение и симулирано използване на техники за интервюиране при фамилно консултиране и психотерапия.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка.

Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

КЛИНИЧЕН СТАЖ В БОЛНИЧНИ ЗАВЕДЕНИЯ (ПСИХИАТРИЧНИ И СОМАТИЧНИ КЛИНИКИ)**ECTS кредити: 5****Форма за проверка на знанията:** текуща оценка**Методическо ръководство:****Катедра „Психология“**

Философски факултет

Хорариум: 75 пу**Вид на изпита: писмен**

Лектор: ас. д-р Симона Николова, катедра „Психология“

E-mail: simona.nikolova@swu.bg

Анотация:

Обучението в магистърска програма „Клинична психология“ цели чрез използване на различни академични методи и практики да подготви квалифицирани специалисти с необходимите знания, умения и компетентности за осъществяване на превенция, диагностика и терапи на интелектуални, когнитивни, емоционални, социални и поведенчески нарушения, дискомфорт или дезадаптация, приложени към всички възрасти, и да им дават възможност за пълноценна реализация в лечебни заведения (психиатрични и соматични клиники) занимаващи се с деца, юноши или възрастни с психопатологични проблеми и страдания.

Целта на практическия стаж е в реална професионална среда студентите да се запознаят с работата на практикуващите специалисти и да могат да реализират под супервизия активност, в съответствие със съдържанието на обучението им в магистърската програма.

Същност на практическия стаж:

- Ръководителят на практическия стаж прави инструктаж на студентите-практиканти преди започване на практическия стаж;
- Ръководителят на практическия стаж разпределя студентите със заповед на Ректора по институции с които има сключен институционален договор;
- Всеки студент е длъжен да завери стажантската книжка при инспектор учебен отдел;
- Базовият наставник изготвя програма и график, който се съгласува с ръководителя на практиката;
- По време на практическия стаж всеки студент води дневник за изпълнение на практическите задачи;
- Базовият наставник отчита присъствието и ангажираността на студента по време на практиката и накрая поставя цялостна оценка за работата на студента;
- След приключване на практическия стаж, студентът изготвя портфолио-доклад, включващо подробно описание на дейностите и изпълнените практически задачи по време на практическия стаж.

Технология на обучението и оценяването:

Допускат се до изпит студенти успешно провели практически стаж в съответната базова институция. Окончателната оценка включва оценката от базовия наставник (ментор), представеното портфолио-доклад, и се формира след събеседване с ръководителя на практиката, включваща защита на усвоените знания и придобитите умения по време на стажа. В края на стажантската книжка са поместени две анкетни карти: за студента и базовия наставник, в които те вписват оценката и мнението си за проведения практически стаж и препоръките за неговото подобрене.

КЛИНИЧЕН СТАЖ В УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ И СПЕЦИАЛНИ УЧИЛИЩА, РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ)

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Хорариум: 75 пу

Вид на изпита: писмен

Философски факултет

Лектор: ас. д-р Симона Николова, катедра „Психология“

E-mail: simona.nikolova@swu.bg

Анотация:

Обучението в магистърска програма „Клинична психология“ цели чрез използване на различни академични методи и практики да подготви квалифицирани специалисти с необходимите знания, умения и компетентности за осъществяване на превенция, диагностика и терапи на интелектуални, когнитивни, емоционални, социални и поведенчески нарушения, дискомфорт или дезадаптация, приложени към всички възрасти, и да им дават възможност за пълноценна реализация в учебни заведения (общообразователни и специални училища, ресурсни центрове) занимаващи се с деца, юноши или възрастни с психопатологични проблеми и страдания.

Целта на практическия стаж е в реална професионална среда студентите да се запознаят с работата на практикуващите специалисти и да могат да реализират под супервизия активност, в съответствие със съдържанието на обучението им в магистърската програма.

Същност на практическия стаж:

– Ръководителят на практическия стаж прави инструктаж на студентите-практиканти преди започване на практическия стаж;

– Ръководителят на практическия стаж разпределя студентите със заповед на Ректора по институции с които има сключен институционален договор;

– Всеки студент е длъжен да завери стажантската книжка при инспектор учебен отдел;

– Базовият наставник изготвя програма и график, който се съгласува с ръководителя на практиката;

– По време на практическия стаж всеки студент води дневник за изпълнение на практическите задачи;

– Базовият наставник отчита присъствието и ангажираността на студента по време на практиката и накрая поставя цялостна оценка за работата на студента;

– След приключване на практическия стаж, студентът изготвя портфолио-доклад, включващо подробно описание на дейностите и изпълнените практически задачи по време на практическия стаж.

Технология на обучението и оценяването:

Допускат се до изпит студенти успешно провели практически стаж в съответната базова институция. Окончателната оценка включва оценката от базовия наставник (ментор), представеното портфолио-доклад, и се формира след събеседване с ръководителя на практиката, включваща защита на усвоените знания и придобитите умения по време на стажа. В края на стажантската книжка са поместени две анкетни карти: за студента и базовия наставник, в които те вписват оценката и мнението си за проведения практически стаж и препоръките за неговото подобрене.

КЛИНИЧЕН СТАЖ В ЦЕНТРОВЕ ЗА ПСИХОЛОГИЧНА И ПСИХИАТРИЧНА ПОМОЩ И ТЕРАПИЯ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Хорариум: 75 пу

Вид на изпита: писмен

Философски факултет

Лектор: ас. д-р Симона Николова, катедра „Психология“

E-mail: simona.nikolova@swu.bg

Анотация:

Обучението в магистърска програма „Клинична психология“ цели чрез използване на различни академични методи и практики да подготви квалифицирани специалисти с необходимите знания, умения и компетентности за осъществяване на превенция, диагностика и терапи на интелектуални, когнитивни, емоционални, социални и поведенчески нарушения, дискомфорт или дезадаптация, приложени към всички възрасти, и да им дават възможност за пълноценна реализация в центрове за психологична и психиатрична помощ и терапия, и други звена (институции), занимаващи се с деца, юноши или възрастни с психопатологични проблеми и страдания.

Целта на практическия стаж е в реална професионална среда студентите да се запознаят с работата на практикуващите специалисти и да могат да реализират под супервизия активност, в съответствие със съдържанието на обучението им в магистърската програма.

Същност на практическия стаж:

- Ръководителят на практическия стаж прави инструктаж на студентите-практиканти преди започване на практическия стаж;
- Ръководителят на практическия стаж разпределя студентите със заповед на Ректора по институции с които има сключен институционален договор;
- Всеки студент е длъжен да завери стажантската книжка при инспектор учебен отдел;
- Базовият наставник изготвя програма и график, който се съгласува с ръководителя на практиката;
- По време на практическия стаж всеки студент води дневник за изпълнение на практическите задачи;
- Базовият наставник отчита присъствието и ангажираността на студента по време на практиката и накрая поставя цялостна оценка за работата на студента;
- След приключване на практическия стаж, студентът изготвя портфолио-доклад, включващо подробно описание на дейностите и изпълнените практически задачи по време на практическия стаж.

Технология на обучението и оценяването:

Допускат се до изпит студенти успешно провели практически стаж в съответната базова институция. Окончателната оценка включва оценката от базовия наставник (ментор), представеното портфолио-доклад, и се формира след събеседване с ръководителя на практиката, включваща защита на усвоените знания и придобитите умения по време на стажа. В края на стажантската книжка са поместени две анкетни карти: за студента и базовия наставник, в които те вписват оценката и мнението си за проведения практически стаж и препоръките за неговото подобрене.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ЕВОЛЮЦИОННА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология“

E-mail: teodor@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Еволюционна психология“ предоставя информация за развитието на психиката в еволюционен план – от елементарните тропизми и таксиси до висшите психични функции при човека. Той включва методологически въпроси, анализи и сравнения на психичните процеси и действия при отделните видове и човека.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по „Еволюционна психология“ включва следните съдържателни модули: 1) методологически въпроси; 2) психически процеси; 3) психически действия. Учебната дисциплина цели да се изяснят основни въпроси свързани с появата, същността и развитието на психиката, да се разкрие прогресивното развитие на психическите процеси в еволюционното развитие, да се осветлят същността и особеностите на различните психически действия.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по всяка учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ПСИХОЛОГИЯ НА РАЗВИТИЕТО НА ВЪЗРАСТНИТЕ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология“

E-mail: teodor@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Психология на развитието на възрастните“ обхваща теми, разглеждащи динамиката и измененията на психичните феномени през отделните периоди на възрастност. Тяхното познаване ще допринесе за цялостното познаване на психичното развитие през жизнения цикъл. Предоставя се информация за факторите за настъпване на възрастност и старост, както и за процесите, които ги съпътстват.

Проследява се развитието на личността във възрастов план, обусловено от множеството индивидуално специфични и средови обстоятелства. Интересът към психиката на възрастните хора е предпоставен както от тясно научни съображения, така и от хуманни, социални и демографски.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът „Психология на развитието на възрастните“ включва съдържателните модули: 1) методологични въпроси; 2) особености на психическите процеси, свойства и структури; 3) психологическа характеристика на възрастовите периоди; 4) кризи в развитието; 5) влияние на социални фактори върху развитието и 6) отношение към живота.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по всяка учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ПСИХОЛОГИЯ И ТЕХНОЛОГИИ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Димитър Колев, катедра „Здравни грижи“

E-mail: d.kolev@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът „Психология и технологии“ е избираема дисциплина и е предназначен за студенти, обучаващи се в бакалавърска програма по Психология и се изучава в един семестър. Учебното съдържание е структурирано върху комбинация и интеграция на поведенческите науки, от една страна, и техническите умения, от друга. Курсът онагледява промените в несъзнаваните психо- физиологични процеси.

Съдържание на учебната дисциплина:

Студентите успешно завършили курса „ Психология и технологии“ :

Ще се запознаят с достъпни и практични начини за наблюдение и подобряване на психичното здраве; Ще се запознаят с понятия като сърдечен ритъм, нива на мозъчна активност, качество на съня, здравни и биологични показатели, които се изследват чрез различни апарати. Ще работят с апаратни методики за тренинг и рехабилитация на нервната система при говорни, двигателни, поведенчески и ментални нарушения.

Ще се запознаят с различни форми на съвместяване с консултиране/психотерапия; Ще наблюдават демонстрации на проследяване на стрес реакциите и активирането на емоции по време на индивидуална или групова консултация/ психотерапия; Ще могат да насочват лицата, как да участват в развитието и поддържането на своето психично здраве;

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по дисциплината се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

СОЦИОЛОГИЯ НА ПОЛА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: гл. ас. д-р **Ивета Якова**, катедра „Социология“

E-mail: yakova@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дисциплината „Социология на пола“ акцентира върху основни социологически концепции, социално-психологически теории и изследвания, които да способстват изясняването на концепциите за пол, джендър и сексуалност. По този начин чрез изработването на присъща, общовалидна терминология се цели изработването на толерантен и недискриминационен изказ необходим в общуването и взаимодействието с лица от различен пол, джендър и сексуалност. Обстоятелство, което способства отработването на съпричастност към чувствителни теми, като насилие и експлоатация (и не само), вариращи от нежелан контакт, през сексиски нагласи и действия, до изнасилване и убийства, като изгради необходимата рефлексия (вкл. и саморефлексия) за разпознаване, и изработване на стратегия за справяне със създалата се ситуация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Заложените в учебното съдържание теми целят преусмислянето на половите модели и поведение, половите норми и стереотипно разбиране, които произвежда и възпроизвежда неравенствата по отношение на мъжките и женските роли и позициите.

В хода на обучението ще бъде извършен исторически преглед на опозицията мъжко-женско, за да бъдат отграничени традиционните и респективно съвременните разбирания за пространствата, сфери на влияние и дейност, включително и „ефекта на стъкления таван“. Студентите ще се запознаят още и с темите: полова социализация, междуличностни взаимоотношения; любов, брак и кохабитация; семейство или кариера; здраве и репродукция; пол и насилие, еманципация и феминизъм; и приложение на социологическите методи в изследването на пола. Дисциплината цели да изработи умение за адекватно боравене с понятията пол и джендър, което да способства преодоляването на стереотипните нагласи за разпределение на ролите и дейностите на мъжете и жените във всички сфери на живота от семейството до пазара на труда. Обстоятелство, което ще затвърди нагласа за толеранс към другостта в това число джендър идентичност и различна сексуалност, което ще отработи практика за употреба на премерена реч и отсъствие на дискриминационно поведение, което е една от характеристиките на обучението по Социология.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението по „Социология на пола“ завършва с писмен изпит под формата на тест, включващ въпроси от приложения в учебната програма конспект, съставляващи темите от учебния материал на дисциплината.

До финален изпит се допускат студентите, които:

а) присъстват и участват в предвидените по време на аудиторната заетост активности, което е не по-малко от две трети посещение на лекции;

б) имат средноаритметична оценка минимум „среден“ 3 от изготвените казус и курсова работа в рамките на предвидения текущ контрол и извънаудиторна заетост.

Окончателното оценяване се оформя в съотношение 60% към 40% съответно текущ контрол спрямо изпитната оценка.

Студентите, които не отговарят на посочените условия отработват зададените критерии както следва:

а) текущи контрол в рамките на редовната изпитна сесия и финален изпит-тест в поправителната такава;

б) изготвят анализ на съдържание на филм, интервю, репортаж и прочее, и приложение на избран от студента социологически метод на терен в рамките на редовната сесия, за да се явят на изпит на поправителната такава.

На студентите се предоставя възможност да се освободят от изпит. За целта по време на занятията, те трябва да участват активно в предвидените, в аудиторната заетост дейностите (дискусии, анализи, коментари и прочее) и да са получили средноаритметична оценка „много добър“ или „отличен“ от текущия контрол и курсовата работа.

ПСИХОЛОГИЯ НА РЕКЛАМАТА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова катедра „Психология“

E-mail: b_iordanova@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Психология на рекламата“ изяснява въздействието върху отношението и поведението на потребителите спрямо предлагани стоки и услуги. Фирмите и корпорациите се стремят да трансформират начина на мислене на консуматорите и техните предпочитания. За постигане на тази цел особено значение се отдава на психологическото влияние, механизмите и моделите за въздействие на рекламите върху психиката на потенциалния или реалния купувач. Курсът има за основна задача да разкрие механизмите на рекламното въздействие и повлияване на потребителите. Запознаването на студентите с основните психически детерминанти на поведението на икономическия субект предоставя възможност за разработване на ефективни рекламни стратегии.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните механизми на въздействие на рекламата и основните подходи при разработване на рекламна стратегия и методите за анализ на нейната ефективност. Преминавайки курса студентите се запознават с изследвания, необходими за разработване на рекламна стратегия и основните посоки на въздействие на рекламата.

Обсъждат се вербалните и невербални средства за постигане целите на рекламата и създаването на рекламен образ.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по избираемата учебна дисциплината „Психология на рекламата“ се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групова работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия. Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

ПСИХОЛОГИЯ НА СТРЕСА

ECTS кредити: 3

Хорариум: 15 л + 0 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д. н. Стоил Мавродиев, катедра „Психология“

E-mail: stoil_m@swu.bg

Анотация:

Наложително е да се опознае как психическите процеси, свойства и състояния могат да влияят позитивно или негативно върху здравето и какво е реалното ѝ участие в живота на личността у нас. Придобитите познания от психолога ще му позволяват по – целенасочено и успешно да бъде обществено полезен. Задачите включват:

- Да се изяснят основни понятия и теории в психологията на стреса.
- Да се достигне ясно разбиране за същността и особеностите на стресогенните фактори и стресовите понятия
- Да се усъвършенстват уменията за използване на изследователски методи за оценка и диагностика на стресовите състояния.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по „Психология на стреса“ включва следните съдържателни модули: Теории за стреса; Стресогенни фактори и стресови състояния; Професионален стрес.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването – Текущо се регистрира активността на студентите в занятията, дейностите, в които те участват, способности да анализират и да оценяват връзки и зависимости между психика и здраве, да диагностицират причини, довели до нарушения на здравето да правят целесъобразни препоръки от психологически характер, съобразно обективните потребности, за подобряване на здравето и др.

СПОРТНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 15 л + 0 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология“

E-mail: teodor@swu.bg

Анотация:

Курсът по „Спортна психология“ включва подробно представяне на психологическата структура на спортната дейност и възрастовите особености на физическата култура. Учебната дисциплина „Спортна психология“ е наука, която извлича знание от полетата на кинезиологията и психологията. Тя включва изучаването на това как психологическите фактори влияят върху представянето и как участието в спорта и упражненията повлиява психологическите и физическите фактори. В допълнение към инструкциите и тренирането на психологическите умения за подобряване на представянето, приложната спортна психология може да включва работа с атлети, треньори и родители, по отношение на травми и рехабилитация, комуникация, тиймбилдинг (изграждане на отбор) и кариерни промени.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни понятия в спортната психология; Същността и особеностите спортната психология, условията за прилагането ѝ и нейното използване; Общото и специфичното в психологичната характеристика на спортната дейност, на причините, същността и спецификата на феноменологичните прояви и прогнозата на различните форми на спортната дейност; Базисни знания относно технологията на провеждане на психологично диагностициране на спортната дейност, специализирани компетенции относно прилагането на различни психологически подходи към спорта.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по избираемата учебна дисциплината Спортна психология се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групова работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия. Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

НАРОДОПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: проф. д-р Станислава Стоянова, катедра „Психология“

E-mail: avka@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина се фокусира върху колективните психични процеси, които формират националния характер, културната идентичност и социалните нагласи на даден народ. Разглеждат се теми като етнически стереотипи, културни норми, митове, фолклор и влиянието им върху индивидуалното и групово съзнание.

Съдържание на учебната дисциплина:

Целта на дисциплината е да развие у студентите умения за разбиране и анализ на културно-психологичните различия, приложението им в межкултурната комуникация и обществените процеси, прилагане на народопсихологични подходи в социални, образователни и управленски контексти. Отразяват се специфичните черти на менталитета, поведението и ценностите на българския народ, оформени през вековете. Лекционният курс се провежда, като се използват интерактивни методи и техники на преподаване.

Технология на обучението и оценяването:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Текущият контрол включва присъствие на лекции, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно конспекта. Оценката е средноаритметична от отговорите на двата въпроса. Окончателната оценка е резултат от оценката от текущ контрол през семестъра и от оценката на финалния изпит.

ПСИХИКА И ЗДРАВЕ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология“

E-mail: teodor@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът обхваща поредица от теми, обосноваващи взаимодействието между психика и здраве. В съвременния свят много обстоятелства благоприятстват здравето, но не са малко и предизвикателствата към неговото съхраняване. Все повече се осъзнава, че психиката е интегриращата, ръководна сила в единството от системи на човека, че от нейното състояние зависи функционирането на всички останали. Същевременно психиката е най-уязвима в многообразието от обстоятелства в живота. Ето защо, нейното опазване обуславя в значителна степен общото здравословно състояние на личността. Това налага специално внимание към връзката между психика и здраве. Изучавайки курса, студентите ще се запознаят с ролята на психичните процеси за опазване и възстановяване на здравето. Също така, ще формират умения за утвърждаването на здравословни поведенчески модели.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът се базира върху широк спектър от теоретични и практически доказани позиции. Предоставя се информация за основните понятия на дисциплината „Психика и здраве“ /психика, здраве, личност, психически процеси, отражения, адаптация, навици, взаимни връзки и зависимости между психика и здраве (психическо, физическо), съзнателна организация на психофизическия живот и стихийна (подвластна на обстоятелствата), мотиви, ценности и др./. Изяснява се цялостния процес на взаимодействие между психика и здраве, както и ролята на психичните процеси и психичната саморегулация за поддържане и укрепване на здравето. Формират се умения за прилагане на наученото в реална среда.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по дисциплината се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ПСИХОЛОГИЯ НА ИЗКУСТВОТО

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова, катедра „Психология“

E-mail: b_iordanova@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Психология на изкуството“ включва подробно представяне на психологическата структура на художественото изобразяване и възрастовите особености на изобразителната дейност. Курсът е систематично изложение в исторически план на основните психологически концепции и дискусии относно същността на изкуството, стилове в изкуството, естетическите категории. Ползата от психологическия поглед към художествената практика е демонстрирана, чрез представянето на водещи психологически интерпретации на определени периоди или стилове в изкуството, като с оглед на академичния контекст, част от който е дисциплината, акцентът е поставен върху изобразителното изкуство и индивидуалните особености на личността.

Оценката по тази учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение като се оценяват отговорите на студентите по писмени въпроси.

Съдържание на учебната дисциплина:

- основни понятия в психология на изкуството;
- анализ на общото и специфичното в психологичната характеристика на художествената дейност, на причините, същността и спецификата на феноменологичните прояви и прогнозата на различните форми на творческа дейност;
- базисни знания относно технологията на провеждане на психологично диагностициране на художествената дейност.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението по избираемата учебна дисциплината „Психология на изкуството“ се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групова работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия.

Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

ИКОНОМИЧЕСКА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова, катедра „Психология“

E-mail: b_jordanova@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по „Икономическа психология“ е разработен въз основа на интердисциплинарното взаимодействие между научните специалности икономика и психология. Икономическата психология предлага нов подход към анализа на икономическите явления и изследва обществената обусловеност на икономическите явления, ролята на икономическите институции в обществото, влиянието на организациите и социалните мрежи върху икономическия живот. Свързва се с изучаването на психологическите механизми на икономическо поведение и вземането на икономически решения, ролята на социалните общности в икономиката, груповите взаимодействия в икономическите организации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс обхваща особеностите на икономическото поведение на индивидуално равнище. Разкрива се мотивационната структура на индивида, неговия характер, способности, нагласи за труд и удовлетвореност от труда. Разглеждат се теориите, които разкриват психологическите параметри на активността и професионалната пригодност, както и психологическите механизми чрез които се влияе върху трудовото и пазарното поведение на хората. Темите засягат психологическия аспект на икономическото поведение от гледна точка на социално-психологическите взаимодействия и отношения между индивидите в социалните групи като субекти на икономическа дейност. Дисциплината включва изучаването и на психологическите параметри на потребителското поведение. Важна предпоставка за успеха в бизнес дейността са комуникативните умения. В този аспект се разглеждат проблемите на деловото общуване, някои изисквания и правила при провеждане на делови разговори.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението по дисциплината „Икономическа психология“ се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групова работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия. На семинарните занятия се реализират дискусии и се коментират научни статии. Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

КЛИНИЧНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Катедра „Психология“
Философски факултет
Лектор: гл. ас. д-р Гергана Станоева, катедра „Психология“
E-mail: gerystanoeva@swu.bg

Анотация:

Клиничната психология представлява дял от приложната психология, фокусиран върху разбирането, диагностицирането и лечението на психични разстройства, както и на емоционални и поведенчески проблеми. Тя интегрира теорията, научните изследвания и практиката с цел подобряване на психичното здраве и цялостното благополучие на индивида. Основните методологични подходи включват клинично интервю, психодиагностични тестове, наблюдение и различни форми на психотерапия. Съществуват разнообразни терапевтични модели, сред които се открояват психодинамичният, когнитивно-поведенческият и хуманистичният подход. Особено значение се отдава на етичните принципи и професионалните стандарти, които гарантират добросъвестна и ефективна работа с клиенти в различни контексти – индивидуални, групови или институционални. В съвременния контекст клиничната психология играе ключова роля в интердисциплинарните екипи и в превенцията на психичните заболявания, като все по-голямо внимание се обръща и на културната чувствителност и персонализираните интервенции.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни теми на курса включват психопатологията, оценка на психичните разстройства, диагностични инструменти и интервюта, както и различни форми на терапия, като индивидуална психотерапия, семейна терапия и групова терапия. Внимание се отделя на етичните принципи в клиничната практика и на въпросите, свързани с конфиденциалността и работата с уязвими групи.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции, дискусии, анализи на казуси и практически упражнения, които ще позволят на студентите да усвоят основни техники за диагностика и терапевтична интервенция. По време на курса студентите се запознават с реални клинични ситуации чрез примери и ролеви игри. Оценяването включва текущ контрол, участие в дискусии и семинарни занятия, анализ на клинични казуси, писмен проект и финален изпит. Курсът акцентира на развитието на практически умения и критично мислене в контекста на клиничната практика.

ПРОФЕСИОНАЛНА ПСИХОДИАГНОСТИКА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: проф. д-р Станислава Стоянова, катедра „Психология“

E-mail: avka@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът по “Професионална психодиагностика” включва следните съдържателни модули: 1) предмет и историческо развитие на професионалната психодиагностика; 2)

професия, длъжност, кариера, компетентност и компетенции; 3) професионално ориентиране и професионално консултиране; 4) професионален подбор и психична професионална пригодност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Цели на учебната дисциплина “Професионална психодиагностика”: да се познава разликата между професия, длъжност и кариера; да се познават видове компетенции; изясняване на методите за психологична диагностика на професионалната пригодност на кандидати за различни професии; да се формират умения за професионално ориентиране, професионално консултиране и професионален подбор; да се формират умения за изготвяне на професиограми. Лекционният курс се провежда като се използват съвременни технически средства като мултимедия, софтуер, модели, както и интерактивни методи. Активната самостоятелна работа от страна на студентите се изразява в подготовката и презентацията на научно-изследователски разработки, провеждане на психологични изследвания; попълване на тестове; конспектиране на статии, глави от книги; есета по проблеми, по които студентите имат лични наблюдения и опит; анализ на казуси.

Технология на обучението и оценяване:

В процеса на обучение се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен тест върху съдържанието на учебната дисциплина, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

Оценъчна скала: използва се шестобална скала за оценяване, където оценка отличен 6 е равна на оценка А по европейската система за оценяване; оценка много добър 5 е равна на оценка В по европейската система за оценяване; оценка добър 4 е равна на оценка С по европейската система за оценяване; оценка среден 3 е равна на оценка D по европейската система за оценяване; оценка слаб 2 е равна на оценка Е по европейската система за оценяване.

ПОЛИТИЧЕСКА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 15 л + 0 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: проф. д-р Борис Манов, катедра „Философски и политически науки“

E-mail: bmanov@swu.bg

Анотация:

Основната научна и изследователска цел на курса е да проследи генезиса на формиране на принципите, политическите практики и законността на демокрацията през вековете. Анализира се политическата социология на модерните общества. Основен акцент е формирането и функционирането на българската модерна демокрация през годините на суверенен живот на държавата. Анализира се и опитите за зараждането на българското гражданско общество.

Съдържание на учебната дисциплина:

В лекционния курс се разглежда и дебатира национални доктрини при изграждането на устои на модерната демокрация. Анализира се начинът по който се

установява трайно в обществото модерните принципи на децирането. Основополагащ елемент на обучението е конституцията на страната по отношение на формирането и функционирането на политическите системи.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда чрез лекции, използват се мултимедийни средства. Акцент се поставя върху активното участие на студентите и прилагането на знанията в практически контекст.

Оценяването на постигнатите резултати се извършва съгласно системата за трансфер и натрупване на кредити. То включва текущ контрол, който обхваща участие, практически задачи и тестове, както и оценка на самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента. Окончателната оценка се формира в края на курса въз основа на резултатите от писмен изпит по лекционния курс и оценката от текущия контрол. Комплексният подход при оценяването цели да измери както теоретичните знания, така и аналитичното мислене и способността за прилагане на наученото в реални ситуации.

ПСИХОЛОГИЯ НА СЕКСУАЛНОСТТА

ECTS кредити: 3

Хорариум: 15 л + 0 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова, катедра „Психология“

E-mail: natasha_v@swu.bg

Анотация:

Този курс има за цел да разшири разбирането на студентите за разнообразната природа и структура на човешката сексуалност, сексуалните дисфункции, идентичност и култура, като се фокусира върху биологичните, психологическите и социалните фактори. Курсът подхожда към тази тема от многоизмерна гледна точка, защото сексуалността се явява значим драйв и играе централна роля в нашето интимно поведение и междуличностно взаимодействие. В този курс студентите ще се запознаят с широкия спектър на човешката сексуалност и теми като: развитие на сексуалното поведение и неговите промени през целия живот, исторически и съвременни възгледи за психологията на секса, роля на сексуалността в ежедневието, взаимодействия между индивидите и нагласи свързани със сексуалните предпочитания и тн. Студентите ще научат как психолозите изучават човешката сексуалност и как се развиват теориите и общественото отношение към сексуалността и сексуалното поведение на хората.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в предмета; поява и развитие на сексуалността; психичен и психологичен пол; особености на детско-юношеската сексуалност; характеристики на сексуалността в зрялата възраст; сексуалността в инволутивната и старческа възраст; психопатология на сексуалността и видове полови разстройства; количествени и качествени сексуални дисфункции; личностни особености за възникване на сексуалните дисфункции; сексуално образование и възпитание.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групова работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия.

Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

БИЗНЕС ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 15 л + 0 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова, катедра „Психология“

E-mail: b_iordanova@swu.bg

Анотация:

Настоящият лекционен курс по „Бизнес психология“ има за цел да запознае студентите с областите на приложение на бизнес психологията, с психологическите аспекти в различните сфери на бизнес-отношенията, рекламата, деловото общуване, бизнес мотивацията и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Изучава особеностите в личността на мениджъра и предприемача, като организатори и иноватори в икономическата дейност. Освен това бизнес – психологията се занимава със закономерностите и практическите насоки на деловите преговори с партньорите в бизнеса, като поставя акцент върху различните тренинги със специална психологическа насоченост.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по всяка учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНИ ТЕХНИКИ И КОНСУЛТИРАНЕ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 15 л + 0 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова и д-р Ива Копринкова-Илиева, катедра „Психология“

E-mail: natasha_v@swu.bg, ivakoprinkova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Психотерапевтични техники и консултиране“ е клон от приложната психология. Целта на обучението по този предмет е студентите да

придобият познания за основните видове психотерапевтични техники – същността им, общото и различното в тях, както и сферите на приложение; да станат ясни основните етапи, през които минава всеки един терапевтичен процес и да се формират умения за практическото приложение на психотерапевтичния метод като цяло и на отделните терапии в частност, в съвременното общество.

Съдържание на учебната дисциплина:

Спецификата на теоретичния материал по учебната дисциплина „Психотерапевтични техники и консултиране“ изисква разпределянето на лекционния курс в следните основни съдържателни модула: Основни аспекти на терапевтичния процес; Техники за справяне; Приложение на психотерапевтичния метод в съвременното общество.

Технология на обучението и оценяването:

Текущата оценка се формира като сбор от оценките на участието в аудиторната заетост и на извънаудиторната заетост по време на семестъра.

Допускат се до финалния изпит студентите, които:

- имат посещение на поне две трети от лекциите;
- явили са се на тест или контролно (с оценка повече от „слаб”);
- разработвали са реферат (примерни теми са приложени в края на програмата);

Тези, които не покриват тези изисквания:

- се явяват направо на поправителен изпит;
- разработват повече въпроси на изпита;
- или им се дават допълнителни задачи в рамките на семестъра, за да се явят на редовната първа сесия.

Изпитът е писмен. Той включва два въпроса от конспекта. Оценката е средноаритметична от отговорите на двата въпроса. Окончателната оценка е резултат от оценката от текущ контрол през семестъра и от оценката на финалния изпит.

ОСНОВИ НА ПСИХОАНАЛИЗАТА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Гергана Попова, катедра „Философски и политически науки“

E-mail: gerp@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дисциплината „Основи на психоанализата“ е избираема дисциплина, предвидена за втори семестър на магистърската програма за неспециалисти. В нея се засягат най-общите проблеми на психоанализата: направления в психоанализата; основни понятия Едипов комплекс, защитни механизми, форми на проява на несъзнателното.

Съдържание на учебната дисциплина:

В курса се изучават следните теми: Фройд: основни понятия и проблеми; философски принципи на метапсихологията, структура на психичното, сънища, грешки, неврози, психоанализата като лечебен метод; идеи за културно-историческото развитие; А. Адлер: индивидуална психология; теория за комплексите; К. Юнг:

аналитична психология; теория за архетиповете; детска психоанализа: Ана Фройд, Мелани Клайн; неофройдизъм: Херберт Маркузе, Ерих Фром.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите се провеждат, като се представят презентации на Power point. Извънаудиторната заетост включва самостоятелната работа на студентите с текстове, подготовка за конференции, студентски издания и изпит. Тя предполага творческо развитие, подготовка на самостоятелни авторски текстове. Семестриалният изпит представлява писмена разработка на теоретичен въпрос от предварително зададен конспект – определя се чрез изтеглен от студента изпитен билет. Критериите, съобразно които се оценява писмената разработка, са: пълнота на изложението, точност при интерпретиране на научната фактология, стилистична и терминологична прецизност.

ПСИХОЛОГИЯ НА СЕМЕЙНИТЕ ОТНОШЕНИЯ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 15 л + 0 су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова, катедра „Психология“

E-mail: natasha_v@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Психология на семейните отношения“ обхваща проблемите по възникването и утвърждаването на семейството като социална единица. Като обект на научно изследване, изучаване и съдържателен анализ на учебната дисциплина са мястото, значението и функциите на личностите (елементите) в семейството, проследявани в онто- и филогенетичен план.

Съдържание на учебната дисциплина:

Чрез лекционния курс студентите имат възможност да преоткрият по нов начин житейските си познания за същността на семейството и осъществяващите се в него семейни интеракции. Чрез актуални теми и житейски ситуации студентите се убеждават в сериозното място и значение на психичните процеси, качества и особености на всяка една от страните в системата „семейство“; за значението на психологическите умения, характеризиращи взаимоотношенията между:

- съпрузите, разглеждани като личности от различен пол и възраст;
- между мъжа и жената от позицията на родители;
- между родителите и техните деца;
- между самите деца с отчитане на техния пол и място в семейството по реда на тяхното раждане.

В края на курса студентите ще получат не само необходимите теоретични знания за междуличностните отношения в семейството, но и ще са формирали достатъчно навици и умения за работа с различни тест-въпросници за психологически изследвания относно: удовлетвореността от брака; отношението на родителите към децата и семейните отношения; сексуалната удовлетвореност като фактор за ефективни междуличностни отношения и т.н.

Чрез съответните теми и специално организирани за целта упражнения, студентите ще съумеят да усвоят знания и формират у себе си психологически умения

за разкриване на взаимовръзката между психичните процеси и темперамента, характера, тревожността, агресивността и други личностни характеристики, явяващи се съществени вътрешни детерминанти за психична регулация и саморегулация на личностното поведение и семейните отношения като цяло.

Технология на обучението и оценяването:

Текущата оценка се формира като сбор от оценките на участието в аудиторната заетост и на извънаудиторната заетост по време на семестъра.

Допускат се до финалния изпит студентите, които:

- имат посещение на поне две трети от лекциите;
- явили са се на тест или контролно (с оценка повече от „слаб”);
- разработвали са реферат (примерни теми са приложени в края на програмата).

Тези, които не покриват тези изисквания:

- се явяват направо на поправителен изпит;
- разработват повече въпроси на изпита;
- или им се дават допълнителни задачи в рамките на семестъра, за

да се явят на редовната първа сесия.

Изпитът е писмен. Той включва два въпроса от конспекта. Оценката е средноаритметична от отговорите на двата въпроса. Окончателната оценка е резултат от оценката от текущ контрол през семестъра и от оценката на финалния изпит.

ПСИХОЛОГИЯ НА ТВОРЧЕСТВОТО

ECTS кредити: 3

Хорариум: 15 л + 0 су

Форма за проверка на знанията: изшит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Биляна Йорданова, катедра „Психология“

E-mail: b_jordanova@swu.bg

Анотация:

Курсът по „Психология на творчеството“ обхваща базисни познания за психологическите конструкти и теории в основата на творчеството, като специална област на психологията възникнала през 21-ви век. Темите разглеждат творческата дейност: 1) в термините на способности, качества, черти, нагласи, мотивации, емоции, когнитивни стилове и структури, които принадлежат на субективния свят и 2) в пространството на отношенията на личността със социокултурния контекст. Това разширено разбиране на творчеството открива възможности за осмисляне на креативността в много по-широк контекст, в който индивидуалното измерение е само едно от възможните. Разбирането на творчеството е основано на системен подход, който преодолява опита за затварянето на креативността в границата на личността.

Съдържание на учебната дисциплина:

Студентите се учат да интерпретират креативността като необходима за живота в съвременното общество, чиято основна характеристика е промяната, защото чрез творчеството индивидите са способни да извършват адекватни действия при изменения на заобикалящия свят и при възникващи проблеми. Нещо повече – креативността позволява не само да се реагира гъвкаво, но и да превръща личността в активен генератор на промени (за практически нужди или за удоволствие) – качество, присъщо

само на човека. Наред с действената функция на творчеството да преобразява света, чрез него и в него се осъществява и развитието на самия човек. Креативните прояви може и да не доведат до нов и обществено-значим продукт в абсолютния смисъл на думата, но те са важни за развитието на личността, защото в тях се развиват предпоставките за творчество при решаване на проблеми във всекидневието, работата, за новаторство в науката и изкуството.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението по избираемата учебна дисциплината „Психология на творчеството“ се осъществява чрез лекции и възлагане на самостоятелна извънаудиторни проекти. Лекционният курс е традиционен и включва групов работа, използване на интерактивни методи на обучение и мултимедия. Учебната дисциплина е едносеместриална и за допускане до изпит се оценява индивидуалната активност по време на занятията и резултатите от самостоятелната работа. Окончателната оценка по дисциплината включва оценките както от самостоятелната работа, така и от писмените разработки и се формира след положен писмен изпит.

ПСИХОЛОГИЯ НА МОДАТА

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: гл. ас. д-р Симона Николова, катедра „Психология“

E-mail: simona.nikolova@swu.bg

Хорариум: 15 л + 0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина „Психология на модата“ предоставя знания отразяващи различни области на когнитивната психология. Тя включва обяснения за перцепцията на модния процес в контекста на психо-социалните термини на историческите и съвременни измерения на модните тенденции. Курсът допринася за запознаване с психологическите аспекти на модата като невербална комуникация и символна интеракция.

Съдържание на учебната дисциплина:

Да се познаят основните понятия, теории, задачи и методи на психология на модата; да се придобият теоретични знания и умения за разпознаване на емоциите, груповата принадлежност, култура, и идентичност; да се усвоят знания и да се формират умения за разкриване на взаимовръзката, от една страна, между познавателните и емоционалните психични процеси, от друга – между тях и социума, актуализирани в модния тренд; да се усвоят знания за когнитивните и социално-психологически аспекти на вземането на решения в търсенето на модни продукти; да се усвои движението на промените в модната среда и факторите, които движат тези промени; да се разширят теоретичните знания и да се открие въздействието на модата върху социума; да се изградят умения за анализ и синтез на основните характеристики определящи тенденциите в модата; изучаване на своеобразието и спецификата на психологията на модата.

Технология на обучението и оценяването:

В края на курса студентите ще получат не само необходимите теоретични знания за психологията на модата, но и знания за начина, по който модата влияе върху емоционалното състояние. Чрез съответните теми и специално организирани за целта упражнения, студентите следва да усвоят знания и умения за рационално мотивирани решения в полето на модите. Студентите ще имат подготовка за социалните взаимоотношения и ценности, които оказват силно влияние върху поведението на потребителите.

Изпитът е писмен. Той включва два въпроса от конспекта. Оценката е средноаритметична от отговорите на двата въпроса. Окончателната оценка е резултат от оценката от текущ контрол през семестъра и от оценката на финалния изпит.

КРОСКУЛТУРНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Лектор: гл. ас. д-р Симона Николова, катедра „Психология“

E-mail: simona.nikolova@swu.bg

Хорариум: 15 л +0 су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина „Кроскултурната психология“ е насочена към дешифриране на сложните начини, по които културните фактори въздействат върху човешкото поведение и познание. Това поле предлага задълбочено разбиране на многообразието и универсалността на психологическите процеси, предоставяйки ценни прозрения за това как хората от различни културни среди възприемат, мислят и взаимодействат. Това включва, но не се ограничава до, изследване на свързаните с културата различия в личността, в емоцията и емоционалното изразяване, в самооценката, в когнитивните стилове и т.н. Обхватът на изследователските теми в рамките на кроскултурната психология е огромен и многоизмерен, отразявайки решаващата роля за справяне със сложността на човешкото поведение в днешния все по-глобализиран свят. Проучвайки тези теми, изследователите и студентите могат да хвърлят светлина върху нюансираните взаимодействия между културата и психологията, допринасяйки значително за напредъка на психологическата наука и насърчаването на межкултурното разбирателство. С нарастващия растеж на нуждите от психология и психично здраве по целия свят, кроскултурната психология става все по-призната дисциплина. Фокусирайки се върху комуникацията и сътрудничеството между хората по целия свят в преподаването, научните изследвания, практиката и обществените услуги.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържанието на учебната дисциплина е фокусирано върху развитието и усъвършенстване на професионалната компетентност, чрез придобиване на теоретични знания и практически умения за подобряване на международните отношения, справяне с глобалните проблеми, насърчаване на социалната справедливост, изграждане на капацитет и оценка на културната взаимозависимост и реализиране на ефективна професионална подготовка за бъдеща реализация.

Технология на обучението и оценяването:

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение по различните учебни дисциплини се извършва съобразно системата за трансфер и

натрупване на кредити. Текущият контрол включва присъствие на лекции, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно конспекта. Оценката е средноаритметична от отговорите на двата въпроса. Окончателната оценка е резултат от оценката от текущ контрол през семестъра и от оценката на финалния изпит.

ПСИХОФАРМАКОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Димитър Колев, д.м., катедра „Здравни грижи“, ас. д-р Десислава Дренска, д.м., катедра „Психология“

E-mail: d.kolev@swu.bg; ddrenska@swu.bg

Анотация:

Курсът по Психофармакология има за цел запознаване на студентите с общите принципи на науката Фармакология и с различните групи лекарствени средства, които имат селективно действие върху централната нервна система (ЦНС) и влияние върху процесите на психична активност. Разглеждат се ефектите на лекарствените средства по отношение на психологичните параметри – внимание, емоции, памет и др., както и отражението им върху човешкото поведение в съчетание със зависимост от алкохол и медикаменти. Поради тази причина дисциплината е включена като избираема в учебния план на бакалаврите, изучаващи Психология.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържателно лекционният курс е организиран в следните основни теми: 1) Действие на различните видове наркотици и допинг средства; ролята на универсалните медиатори в ЦНС - ацетилхолин, допамин, норадреналин, серотонин, хистамин, простагландини; 2) Действие и областите на приложение на общите анестетици; 3) Видове наркомании и лекарства за тяхното лечение; 4) Противоепилептични и антипаркинсонови средства; 5) Етилов алкохол (етанол). Метилов алкохол (метанол). Действие. Остра и хронична интоксикации. Лечение с дисулфирам.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект. Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОСОМАТИКА И ПСИХОЛОГИЯ НА ЗДРАВЕТО

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Силвия Шопова

E-mail: silvia_assho@abv.bg

Анотация:

Учебната дисциплина Психосоматика и психология на здравето цели студентите да усвоят необходимите знания за ролята на психичния фактор за появата на болестта и да се запознаят с психологичните, поведенческите, социално-икономическите и организационните предпоставки на здравето и здравното поведение. Изучавайки детерминантите на здравето и болестта студентите се запознават с различни психологически подходи и методи, които се прилагат в по-широкия контекст на грижите за подобряване на субективното здраве.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържателно лекционният курс е организиран в следните основни теми: 1) Ролята на поведението за развитие на болестта; 2) Взаимовръзката психология-физиология; 3) Ролята на психичното функциониране в процеса на боледуване; 4) Ролята на психологичния фактор в процеса на лечение на болестта; 5) стратегии и техники за справяне със стреса и промяна на здравното поведение.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОЛОГИЯ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА РОДИТЕЛ-ДЕТЕ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова, гл. ас. д-р Гергана Станоева, катедра „Психология“

E-mail: natasha_v@swu.bg; gerystanoeva@swu.bg

Анотация:

Дисциплината „Психология на взаимоотношенията родител-дете“ има за цел да предостави на студентите задълбочено разбиране на психологическите процеси и динамиката на взаимодействията и взаимоотношенията между родителите и децата. Основни задачи на курса са: запознаване с основните теории и модели на родителство; какво е влиянието на различните стилове на родителско поведение върху развитието на детето; анализ на социално-психологическите фактори, които формират родителските стратегии и как те се отразяват върху емоционалното, когнитивното и социално развитие на детето. Дисциплината обхваща и теми, свързани с основните предизвикателства и кризисни ситуации в отношенията родител-дете, като развод, загуба на родител, конфликти и насилие в семейството. Студентите ще придобият практически умения за прилагане на психологическите концепции и стратегии за работата с деца и родители.

Съдържание на учебната дисциплина: Съдържанието на дисциплината е структурирано в 5 отделни модула, както следва: Модул 1 - Въведение в психологията на взаимоотношенията родител – дете, включващ основни теоретични подходи и изследователски модели, обясняващи природата и динамиката в семейната система. Модул 2 - Развитие на детето и ролята на родителите, с акценти различните стилове на родителско възпитание и тяхното влияние върху психичното и социалното развитие на детето. Специално внимание се отделя на ролевата динамика и семейната йерархия. Модул 3 - Привързаност, емоции и комуникация; Модул 4 - Социо-културен контекст и психично здраве; Модул 5 - Програми за подкрепа за родителите.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина „Психология на взаимоотношенията родител-дете“ се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. **Текущият контрол** включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната

(окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект. Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОЛОГИЯ НА СТАРЕЕНЕТО И СТАРОСТТА

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология“

E-mail: teodor@swu.bg

Анотация:

Курсът по Психология на стареенето и старостта обхваща теми, разглеждащи психологичните измерения на стареенето като процес и старостта като следствие от него. Тяхното познаване ще допринесе за цялостното познаване на психичната динамика през жизнения цикъл. Цел на дисциплината се явява изясняването на основните понятия и категории, разкриване на спецификата на психичните феномени типични за стареенето и старостта, както и анализиране на факторите допринасящи за интегритет на личността в третата възраст. С изучаването на курса студентите ще усвоят знания и компетенции относно психичното развитие през отделните периоди на старостта. Ще познават задачите, предизвикателствата, водещите дейности и кризите типични за старостта. Ще формират умения за интервенция и психологична подкрепа на нуждаещите се стари хора

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържателно лекционният курс е организиран в следните основни теми:

1) Научен статут на психологията на стареенето и старостта; 2) Основни идеи и теоретични подходи. Ключови понятия и категории; 3) Методи за изследване в психологията на стареенето и старостта; 4) Многофакторни влияния върху темповете на настъпване на старостта; 5) Психофизиологични и когнитивни изменения при стареенето и старостта; 6) Личностни промени, съпътстващи стареенето и старостта; 7) Роля на семейството и труда за психичния статус на старите хора; 9) Същност, съдържание и основни характеристики на възрастовите кризи типични за старостта; 10) Психичното благополучие, като обща удовлетвореност от живота; 11) Психологична характеристика на дълголетието; 12) Митове и стереотипи за стареенето. Ейджизмът като източник на негативни психични тенденции през старостта; 13) Психични преживявания в края на живота; 14) Възможности и насоки за психолого-практическа дейност през старостта.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ

контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка.

Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи.

Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект. Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА И ПРОФЕСИОНАЛНО ОБЩУВАНЕ В КЛИНИЧНАТА ПРАКТИКА

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: гл. ас. д-р Гергана Станоева, катедра „Психология“

E-mail: gerystanoeva@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина Професионална етика и професионално общуване в клиничната практика е избираема учебна дисциплина от учебен план на магистър по Клинична психология.

Отделя се специално място на проблемите свързани с моралните и правните задължения на клиничните психолози. Студентите се запознават с различията между морално-етичните и правните задължения на клиничния психолог. Обръща се и специално внимание на въпроса за професионалния риск. Професионалният риск е въпрос на законов, но и нравствен избор.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържателно лекционният курс е организиран в следните основни теми: 1) Етично вземане на решения; 2) Правото на информирано съгласие; 3) Измерения на поверителността ; 4) Етични въпроси в мултикултурната перспектива; 5) Етични въпроси в процеса на оценка; 6) Етични аспекти на основаната на доказателства практика; 7) Управление на множествените отношения в консултативната практика; 8) Етика и деонтология. Модели на отношенията; 9) Отговорност на консултиращия психолог; 10) Етични въпроси и стандарти на психологичната помощ.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната

дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХО-ОНКОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова

E-mail: natasha_v@swu.bg

Анотация:

Дисциплината „Психоонкология“ е насочена към задълбочено изследване на психологическите, поведенческите и социалните аспекти, съпътстващи онкологичните заболявания. Курсът има интердисциплинарен характер и цели да подготви специалисти с висока професионална компетентност за работа в онкологичен и палиативен контекст, като интегрира знания от клиничната психология, психосоматиката, медицината и здравната грижа. Особено внимание се отделя на психологическите реакции на пациентите в различните етапи на заболяването – от поставянето на диагнозата, през терапевтичния процес, до терминалните състояния и преживяването на края на живота. Обучението съчетава теоретични знания с практически умения за психологическа оценка, интервенция и интердисциплинарна колаборация, което подготвя студентите за работа в клинична, консултативна и рехабилитационна среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Курсът включва теми, свързани с комуникацията между пациент и медицински екип, ключови психодиагностични терапевтични методи. Изучават се също механизмите за справяне със стреса, тревожността, депресията и страха от смъртта. Разглеждат се етични въпроси, свързани с информираното съгласие, автономията на пациента, психологическата подкрепа в палиативните грижи и междуличностната динамика в онкологичната среда. Анализират се индивидуалните и културно обусловени механизми на справяне, емоционалните и когнитивни аспекти на адаптацията към болестта, както и влиянието на онкологичната диагноза върху близките и грижовната система на пациента.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната

дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект. Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

КРИЗИСНИ ИНТЕРВЕНЦИИ

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Силвия Шопова

E-mail: silvia_assho@abv.bg

Анотация:

Целта на тази учебна дисциплина е студентите да се запознаят със същността на консултирането при кризи, което се определя като ограничена във времето краткосрочна интервенция при човек, който преживява определено събитие като много силна травма. Целта на кризисната интервенция е индивидът да се върне към нивото на функциониране преди кризата. Курсът запознава студентите с основните параметри на "кризата" и мястото и смисъла ѝ в развитието на индивида и формира умения у тях да прилагат два метода за работа с хора в криза-кризисна терапия и кризисни интервенции. завършилите курса могат да водят интервю на хора в криза, да оценяват случаи на хора в криза, да създават формулировки и да изграждат терапевтични планове за краткосрочни и дългосрочни интервенции.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържателно лекционният курс е организиран в следните основни модули: 1) „Криза“ – дефиниране, характеристики и начини на субективно справяне с кризи; 2) Таргет-области на психологичната работа при кризисна интервенция – чувства/емоции и изследване на алтернативи; 2) Елементи на кризисната интервенция; 3) Етапи на кризисната интервенция.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез рефериране на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. **Текущият контрол** включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. **Оценката от**

текущия контрол е с тежест **75%** от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. **Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.**

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако **семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00**, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

СЪДЕБНО – ПСИХОЛОГИЧНА ЕКСПЕРТИЗА

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д.н. Стоил Мавродиев, катедра „Психология“

E-mail: stoil_m@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина има за цел да предостави на обучаваните, профилираща подготовка, основно в областта на теорията, практиката и организацията на съдебно-психологичните експертизи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Включва съдържателен модул, който има за задача да структурира взаимовръзката на дисциплината Съдебно-психологическа експертиза с психопатологията и правните аспекти на проблема. Предоставя информация за спецификите на работата с малолетни и непълнолетни лица.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина, се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. **Текущият контрол** включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. **Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .** Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит.

Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 .

Кредити се присъждат само, ако **семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00**, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОЛОГИЧНО КОНСУЛТИРАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ НА СЕМЕЙСТВАТА НА ДЕЦА С НАРУШЕНИЯ В РАЗВИТИЕТО

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Даниела Боцева катедра „Специална педагогика“, ас. д-р Благовеста Дафкова, катедра „Психология“

E-mail: daniela_botceva@abv.bg, bl.dafkova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина има за цел да запознае студентите със спецификата на подкрепата за родителите на деца с увреждания, която е свързана с работа по приемането на болестта на децата, трудностите около справянето с ежедневните грижи, интензивните емоции, които често се появяват в семейства с дете с увреждане като срам, вина, чувство за безпомощност, изолиране от близките и общността. Завършилите курса имат умения за оценка на семейното функциониране и за изграждане на терапевтични планове за краткосрочно и дългосрочно психологично консултиране на семействата с дете с нарушение на развитието.

Съдържание на учебната дисциплина:

Специфичните нужди на родителите на деца със специални нужди са свързани с необходимостта от консултиране и подкрепа на семейството още от родилното отделение и подпомагане за възстановяването, социализацията и интеграцията на детето. Съдържателно на лекционният курс е организирано в следните основни модули: 1) Родителски реакции и родителски интервенции при деца с нарушения в развитието; 2) Клинично изследване, диагноза и изследователски методи при деца с нарушения на развитието; 3) Терапевтични подходи при нарушение на развитието, като измерване и подобряване на подвижността, езика, мануалното, зрителното, слухово и тактилно развитие. В съдържанието на учебната дисциплина са включени и клиничните картини на мозъчни увреждания, задръжки с психичното развитие, интелектуална недостатъчност, церебрална парализа, Синдром на Даун, аутизъм, ХАДВ, спастичност, епилепсия.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОГЕНЕТИКА – СИНДРОМИ С КОГНИТИВНИ И ПОВЕДЕНЧЕСКИ РАЗСТРОЙСТВА

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: х. доц. д-р Силвия Шопова

E-mail: silvia_assho@abv.bg

Анотация

Човешкият геномен проект разкрива широки перспективи пред модерната медицина за изучаване на генетичните основи на социално значимите болести. Генетиката като клон от науката има за цел изследване същността на наследствените болести и предразположенията към тях; разкриване на етиологията и патогенезата; диференциране на клиниката и формите на унаследяване; определяне на възможности за профилактика и лечение, в т.ч. и работа с психолог и специален педагог.

Изоставането в нервнопсихическото или умственото развитие, представлява важен медицински, психологичен, образователен и социален проблем.

То се среща при около 2-3% от населението като изолиран симптом или като част от друго. В 30-50% има наследствен характер и затова пациентите и семействата им трябва да бъдат насочвани за генетична консултация и изследвания. Според генетичната основа заболяването бива моногенно, полигенно, соматично и хромозомно; а според типа на унаследяване и клиничната проява, то се интерпретира като болест или като предразположение.

Съдържание на учебната дисциплина: В дисморфологията са описани около 2000 синдрома, които проявяват широка клинична вариабилност. С утвърден когнитивен и поведенчески фенотип и най-често срещани в практиката са синдромите: Down, FRAX-A, Prader-Willi, Williams-Beuren, Angelman, Cornelia de Lange, Turner и Noonan.

Курсът е с теоретико-практическа насоченост. Въвежда в особеностите на психолого-педагогическа и социална работа със засегнатите и техните семейства.

Технология на обучението и оценяване:

За да се осигури качествено обучение на студентите по учебната дисциплина се съчетават различни съвременни и активни методи и форми на обучение - лекции, дискуссионни сесии, решаване на казуси, самостоятелна работа чрез реферирание на научни статии, работа с личностни въпросници и отговаряне на задания за текущ контрол. Формите на текущ контрол са съобразени с естеството на учебната дисциплина – провеждане на тестове, решаване на задачи и казуси (включително онлайн) и писмен изпит за проверка и окончателна оценка. Текущият контрол включва присъствие на лекции и упражнения, участия в дискусии, изготвяне на презентации, решаване на задачи, тестове, контролни и курсови работи. Оценката от текущия

контрол е с тежест 75% от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Студентите с оценка от текущ контрол ≥ 3.00 се допускат до изпит. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал, съгласно приложения конспект.

Изпитната оценка е с тежест 25 % от семестриалната (окончателната) оценка при условие, че е ≥ 3.00 . Кредити се присъждат само, ако семестриалната (окончателната) оценка е равна или е по-висока от Среден 3.00, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПСИХОЛОГИЧНИ ИЗМЕРВАНИЯ В КЛИНИЧНАТА ПРАКТИКА

ECTS кредити: 3

Хорариум: 20 л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: Проф. д-р Станислава Стоянова, Катедра Психология

E-mail: avka@swu.bg

Анотация:

Цели на учебната дисциплина “Психологични измервания в клиничната практика”: студентите да познават изисквания за конструиране, адаптиране и прилагане на психологически тестове в клиничната практика; разширяване на знанията и уменията на студентите за статистическа обработка на данни със статистически софтуер за научно-изследователски цели в клиничната практика; да се формират умения за представяне на резултатите от психологическо изследване под формата на научен доклад; да се познават и прилагат деонтологичните изисквания на професионалната дейност на психолога.

Съдържание на курса:

Учебната дисциплина „Психологични измервания в клиничната практика” включва следните съдържателни модули: 1) конструиране, адаптиране и прилагане на психологически тестове в клиничната практика; 2) статистическа обработка на резултати от психологично изследване; 3) доклад от клинично психологично изследване и презентация на резултати от клинично изследване.

Технология на преподаване и оценяване:

Лекционният курс се провежда като се използват съвременни технически средства като мултимедия и компютърни програми, модели, интерактивни методи.

Активната самостоятелна работа от страна на студентите се изразява в подготовката и презентацията на научно-изследователски разработки, провеждане на психологични изследвания; решаване на тестове; конспектиране на статии, глави от книги; есета по проблеми, по които студентите имат лични наблюдения и опит; анализ на казуси; адаптация на тест.

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмено есе върху съдържанието на учебния курс, както и въз основа на оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

Оценъчна скала: използва се шестобална скала за оценяване, където оценка отличен б е равна на оценка А по европейската система за оценяване; оценка много

добър 5 е равна на оценка В по европейската система за оценяване; оценка добър 4 е равна на оценка С по европейската система за оценяване; оценка среден 3 е равна на оценка D по европейската система за оценяване; оценка слаб 2 е равна на оценка Е по европейската система за оценяване.